

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 17.07.1995
KOM(95)344 endelig udg

ÅRSBERETNING

1. AUGUST 1993 - 31. JULI 1994

T e m p u s

Phare

&

Tacis

*Program for samarbejde inden for de videregående uddannelser mellem
Central- og Østeuropa,
de nyligt uafhængige stater i det tidligere Sovjetunionen, sam Mongoliet
og den Europæiske Union*

Bibliografiske data findes bagest i denne publikation

Luxembourg: Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer, 1995

ISBN 92-827-0206-5

© EKSF-EP-EAEF, Bruxelles • Luxembourg, 1995

Eftertryk tilladt med kildeangivelse, dog ikke til kommercielle formål

Printed in Belgium

Udarbejdet for Europa-Kommissionen
Generaldirektion XXII - Uddannelse og Ungdomsanliggender

af

European Training Foundation

Villa Gualino
Viale Settimio Severo 65
I-10133 Torino
ITALY
Tel.: (39)11-630.22.22
Fax: (39)11-630.22.00

Det Europæiske Uddannelsesinstitut er et uafhængigt agentur under den Europæiske Union, der har til formål at støtte og koordinere aktiviteter mellem EU og partnerlandene i Central- og Østeuropa samt i Centralasien indenfor arbejdsmarkedsuddannelserne, samt at assistere EU - Kommissionen med implementeringen af Tempus programmet.

INHOLDSFORTEGNELSE

Side

I.	TEMPUS UDVIKLING 1990 – 1993.....	1
I. 1.	TEMPUS-PROGRAMMETS OPRINDELSE.....	1
I. 2.	FØRSTE FASE AF TEMPUS 1990 – 1993	2
I. 3.	MINISTERRÅDSBESLUTNING AF 29 APRIL 1993: TEMPUS II VEDTAGET	3
II.	OVERSIGT OVER TEMPUS-AKTIVITETER ÅR 1993 - 1994	4
	<i>Tempus (Phare)</i>	4
II. 1.	BUDGET	4
II. 2.	ETABLERING AF NATIONALE PRIORITETER OG UDVÆLGELSESPROCEDURE FOR PROJEKTERNE	4
II. 3.	JEP-STØTTE AKTIVITETER: RESULTATET AF 1994- UDVÆLGELSESPROCEDUREN	5
II. 3.1.	Analyse af prioriterede fagområder.....	6
II. 3.2.	Analyse af Partnerlande, EU-Medlemsstater og G-24 deltagerlande.....	6
II. 3.2.1.	Partnerlande deltagelse	6
II. 3.2.2.	Medlemsstaters deltagelse.....	6
II. 3.2.3.	G-24 deltagerlande	6
II. 3.3.	JEP+ udvælgelsen	7
II. 3.4.	Særlig aktivitet - strukturel JEP: etablering af Eurofaculty.....	7
II. 3.5.	Udvælgelse af Fælleseuropæiske Netværk (JEN'er).....	8
II. 4.	INDIVIDUELLE MOBILITETSSTIPENDIER.....	8
II. 4.1.	Særlig Aktion Syd.....	8
II. 5.	SUPPLERENDE AKTIVITETER (CME).....	9
II. 5.1.	CME+	9
II. 6.	AKTIVITETER VEDRØRENDE UNGDOMSUDVEKSLING (YEX)	10
II. 7.	OPFØLGNING.....	10
II. 7.1.	Phare partnerlande: publikationer om de enkelte lande.....	11

<i>Tempus (Takis)</i>	11
II. 8. BUDGET	11
II. 9. PRÆ-JEP STRATEGIEN OG ETABLERING AF PRIORITETER	11
II. 10. UDVÆLGELSESPROCEDUREN	12
II. 11. RESULTATET AF UDVÆLGELSESRUNDERNE I 1993 (PRÆ-JEP'er) OG I 1994 (PRÆ-JEP'er OG JEP'er)	13
II. 11.1. Analyse af prioriterede fagområder	14
II. 11.2. Analyse af støtteberettigede stater og EU-Medlemslande.....	14
<i>Informations- og koordineringsaktiviteter</i>	15
II. 12. INFORMATIONSAKTIVITETER, TEMPUS (PHARE) OG TEMPUS (TACIS).....	15
II. 13. KOORDINERINGSAKTIVITETER	16
<i>Tempus (Phare)</i>	16
<i>Tempus (Takis)</i>	16
III. RAPPORTER OM PHARE-LANDE	17
III. 1. ALBANIEN	18
III. 2. BULGARIEN	20
III. 3. DEN TJEKKISKE REPUBLIK	23
III. 4. ESTLAND	26
III. 5. UNGARN	28
III. 6. LETLAND	31
III. 7. LITAUEN	33
III. 8. POLEN	35
III. 9. RUMÆNIEN	38
III. 10. DEN SLOVAKISKE REPUBLIK	42
III. 11. SLOVENIEN	46

IV. HOVEDÆNDRINGER OG UDVIKLING I TEMPUS 1990 - 1994	49
IV. 1. SAMMENHÆNGEN I PHARE-PROGRAMMET	49
IV. 1.1. Udvikling af nationale prioriteter for støtte	50
IV. 2. SAMARBEJDSFORMER	50
IV. 2.1. Udvikling i Fælleseuropæiske Projekter (JEP)-konceptet	50
IV. 2.2. Sammenhæng mellem JEP'er og udviklingen af videregående uddannelser i partnerlande ved hjælp af prioriteter	51
IV. 2.3. Mindre støtte til regionale JEP'er	52
IV. 2.4. Understregning af resultaternes levedygtighed og spredningseffekten med hensyn til Fælleseuropæiske Netværk (JEN'er)	52
IV. 2.5. Ændringer i tilskudsordningen for Individuelle Mobilitetsstipendier	52
IV. 2.6. Ændringer i støtteordningen for Supplerende Aktiviteter	53
IV. 3. PROJEKT-IMPLEMENTERING	54
IV. 3.1. Skridt mod øget ansvar for projektkoordinering og kontrahering for partnerlandene	54
IV. 3.2. Indførelse af flerårig støtte	54

BILAG 1 - TEMPUS PUBLIKATIONER

BILAG 2 - STATISTISK OVERSIGT

I. TEMPUS UDVIKLING 1990 – 1993

I. 1. TEMPUS-PROGRAMMETS OPRINDELSE

Begivenhederne i 1989 og 1990 i Øst- og Centraleuropa havde en dramatisk effekt på Det Europæiske Fællesskab. Medlemsstaterne stod enkeltvis og kollektivt over for hidtil ukendte politiske og økonomiske udfordringer i forhold til den etablerede verdensorden og procedurer i internationale forhold. Samtidig var der ikke tvivl om nødvendigheden af at fremkomme med et passende hurtigt og effektivt svar på disse udfordringer, ikke kun i form af nødhjælp, men også ved at tilvejebringe konkrete udveje for de berørte lande, hvorved de kunne udvikle nye perspektiver og nye mål, der er forbundet med en meningsfyldt opfattelse af Europa.

Med målsætningen om et helstøbt, globalt svar, søgte Fællesskabet hurtigt at tilvejebringe en vidtspændende ramme bestående af praktisk bistand og sagkundskab for at hjælpe de berørte lande med at omstrukturere deres økonomier og politiske systemer, så de kunne få størst mulig udbytte af den nye situation. Ministerrådet godkendte et generelt bistandsprogram i december 1989. Phare¹, tilvejebragte rammen for Fællesskabets bistand med henblik på at støtte den økonomiske og sociale reformproces i landene i Central- og Østeuropa.

Videregående uddannelse og undervisning var blevet udpeget af partnerlandene som et af prioritetsskemaerne for samarbejde. Ikke fordi de troede, at aktiviteter, der skulle forbedre den videregående uddannelse kunne få nogen umiddelbar og dramatisk effekt på deres politiske og økonomiske situation, men snarere fordi det repræsenterede en stærkt fremtrædende, fælles investering i fremtiden for hele kontinentets intellektuelle ressourcer. Allerede på et meget tidligt tidspunkt blev et antal specialiserede programmer for bistand inden for uddannelsesområdet lagt ind i Phare, hvoraf det største var Tempus – Trans-European Mobility Scheme for University Studies (Trans-Europæiske Mobilitetsprogram for Universitetsstudier).

Det var i dette perspektiv, at Ministerrådet i december 1989 anmodede Europa-Kommissionen om hurtigt at stille detaljerede forslag, der skulle effektueres inden for rammerne af Phare, til passende foranstaltninger inden for videregående uddannelse og undervisning for at støtte reformprocessen i Central- og Østeuropa. I januar 1990 forelagde Kommissionen sine planer for Rådet og Europa-Parlamentet om at skabe et nyt program, der var specielt konstrueret til at afgrænse og opfylde de præcise behov inden for det omhandlede område.

¹ På det tidspunkt betød Phare "Pologne, Hongrie: Assistance à la Restructuration Economique". Det nuværende fulde navn er "Phare - Fællesskabsprogram for assistance til økonomisk omstrukturering i landene i Central- og Østeuropa".

Motivet bag beslutningen om at etablere Tempus-programmet som et program, der skulle fungere ved siden af de allerede eksisterende intrakommunitære programmer for de videregående uddannelser (som ERASMUS og COMETT) og de forskellige forskningsaktiviteter (som internationalt samarbejde, human capital og forsker mobilitet) var den opfattelse, at det var nødvendigt at styre reformprocessen ved at intervenere i den sociale dimension, der var specifik for de enkelte lande. Man erkendte at dybe ændringer i de personers udsyn og attituder, der var beskæftiget som lærere eller var studerende ved de videregående uddannelser, ville være en vigtig faktor ved understregningen af anvendeligheden af de menneskelige ressourcer, der var brug for til at fremme selve reformprocessen. Det var ikke kun et spørgsmål om at forbedre den faglige og tekniske uddannelse af fremtidige ledere, videnskabsmænd og ingeniører, hvor ønskeligt det end måtte være. Man indså også, at gennem en kritisk revision af uddannelsesstrukturen og -filosofien, kunne man tage nogle vigtige skridt i retning af at overvinde modstanden mod nødvendige ændringer i hele samfundet, ligesom man kunne skabe mere relevant viden, teknik og kvalifikationer, og som det vigtigste, udskifte gamle tankebaner og beslutningsprocedurer med nye.

I. 2. FØRSTE FASE AF TEMPUS 1990 – 1993

Tempus blev vedtaget af Ministerrådet den 7 maj 1990 med henblik på en indledende 'pilotfase' på tre år begyndende 1 juli 1990 og med en samlet tidsramme på 5 år. En senere Rådsbeslutning udvidede pilotfasen med ét år til slutningen af juni 1994.² Ansvaret for gennemførelsen af programmet blev lagt i hænderne på Kommissionen. I overensstemmelse med artikel 5 i den Rådsbeslutning, der etablerer Tempus-programmet, bliver Kommissionen bistået af et udvalg sammensat af to repræsentanter udpeget af hver medlemsstat, som har Kommissionens repræsentant som formand.

Fra begyndelsen har hoveddrivkraften i det mellemuniversitære samarbejde, der er forudsat under Tempus-programmet, været de fælleseuropæiske projekter (JEP'er), der modtager støtte i en periode på maksimum tre år og omfatter deltagelse af mindst ét universitet fra et partner-land og af partnerorganisationer, hvoraf én skal være et universitet, i mindst to EU-medlemsstater. Strategisk set var fremgangsmåden i den indledende fase at forsøge at nå Tempus-programmets omstrukturingsmålsætninger ved at støtte initiativer foreslået af universiteterne selv 'bottom-up', som rettede sig mod de grundlæggende emner for reform gennem udvikling af læseplaner, organiseret mobilitet for personale (særligt med henblik på efteruddannelse og ajourføring) og også for studenter, samt anskaffelse af og støtte til væsentligt undervisnings- og kommunikationsudstyr.

Der blev også givet støtte til forskellige aktiviteter, der gik ud på at opbygge effektive netværk (individuelle mobilitetsstipendier til personale med henblik på undervisningsopgaver, praktikpladser, efteruddannelse og ajourføring af personale samt besøg) samt til supplerende aktiviteter med henblik på udvidelse af europæiske sammenslutninger inden for videregående uddannelse og andre aktiviteter til også at omfatte partnerlandene.

Der var også sørget for en begrænset støtte til ungdomsaktiviteter og relaterede aktiviteter, der skulle virke som katalysatorer, således at unge mennesker kunne få en større bevidsthed om den europæiske dimension.

De respektive nationale myndigheder etablerede et nationalt Tempus-kontor i hvert af de involverede partnerlande, der på fuldtid står for gennemførelsen af Tempus-programmet i det omhandlede land.

² Se denne beretning afsnit I.3. vedrørende programmets videre udvikling.

I perioden maj 1990 til juli 1993 gennemførte Task Force for Menneskelige Ressourcer bistået af EF's Tempus-kontor³, i tæt samarbejde med de nationale myndigheder i et stadigt stigende antal partnerlande, fire udvælgelsesrunder vedrørende fælleseuropæiske projekter, der var rettet mod de enkelte landes særlige prioriteter inden for den ramme, der er skitseret ovenfor⁴. Den sidste af disse, udvælgelsen i foråret 1993, blev baseret på et begrænset antal ansøgninger, eftersom budgetmidlerne blev anvendt til at dække resterende udgifter vedrørende fælleseuropæiske projekter påbegyndt i 1991/92 og 1992/93. Således kunne Albanien, Ungarn, Estland, Letland og Litauen kun godkende et meget begrænset antal nye ansøgninger, mens Bulgarien, Den Tjekkiske Republik, Slovakiet og Polen helt måtte afvise at modtage nye ansøgninger. I Sloveniens tilfælde fortsatte indsendelsen af ansøgninger, men det viste sig, at det økonomiske 'efterslæb' fra de to foregående år ikke tillod finansiering af nye projekter.

I. 3. MINISTERRÅDSBESLUTNING AF 29 APRIL 1993: TEMPUS II VEDTAGET

Ved at følge en indledende meningsudveksling blandt Undervisningsministrene inden for det Europæiske Fællesskab i november 1992, og Europa-Parlamentets positive mening i marts 1993, vedtog Rådet den 29 april 1993⁵ at forlænge programmet med en anden fase (Tempus II). Denne beslutning muliggjorde effektivt at fortsætte Tempus-programmet i de eksisterende partnerlande, men også at udvide det til også at omfatte republikkerne i det tidligere Sovjetunionen. Herved blev det muligt for de republikker, der ønskede det, at reservere en del af de midler, der var stillet til rådighed for dem, til deltagelse i Tempus-programmet. Ved udvælgelsesrunden i 1994 for det akademiske år 1994/95 var de deltagende republikker: Hviderusland, Kasakhstan, Kirgistan, Moldova, Den Russiske Føderation, Ukraine og Usbekistan.

³ EF's Tempus-kontor er et autonomt kontor i det European Cooperation Fund, der ifølge sin kontrakt bistår De Europæiske Fællesskaber i gennemførelsen af Tempus-programmet.

⁴ Antallet af støtteberettigede lande steg fra de oprindelige to i maj 1990 (Polen og Ungarn) til et samlet antal ad 11 i februar 1992. 1 juli 1993 var disse: Albanien, Bulgarien, Estland, Letland, Litauen, Polen, Rumænien, Den Slovakiske Republik, Slovenien, Den Tjekkiske Republik og Ungarn.

⁵ OJ No. L112/34, 6 maj 1993.

II. OVERSIGT OVER TEMPUS-AKTIVITETER ÅR 1993 - 1994

For at lette gennemgangen fremstilles Tempus (Phare) og Tempus (Takis) hver for sig.

Tempus (Phare)

II. 1. BUDGET

Den altovervejende faktor med hensyn til de budgetmekanismer, der styrer Tempus-programmet er, at Tempus udgør en del af Phare. De afgørende faktorer er:

- Phare-budgettet for hvert partner-land bliver fastsat årligt ved forhandlinger mellem Kommissionen på den ene side og de nationale myndigheder fra de omhandlende lande på den anden side.
- inden for det nationale budget er anvendelserne af midlerne underlagt myndighedernes skøn, og den andel af budgettet, der tildeles Tempus aktiviteter fastsættes af dem i samråd med Kommissionen.

Den budgetformende proces for Tempus aktiviteter i 1994/95 måtte tage højde for, at udvælgelsesrunden i foråret 1994 ville blive den første i det nye Tempus II, hvorved deltagerlandenes ansøgninger ville blive behandlet på grundlag af flerårige stipendier (jf. afsnit IV.3.2.).

Et samlet budget på mere end 95,9 MECU blev afsat for dette år.

II. 2. ETABLERING AF NATIONALE PRIORITETER OG UDVÆLGELSESPROCEDURE FOR PROJEKTERNE

Visse kriterier ligger til grund for definitionen af Tempus rammer for videregående uddannelser i de pågældende lande og at fremme udviklingsprocessen mellem Tempus og andre støttede aktiviteter inden for Phare-programmet.

Definitionen af Tempus-prioriteter er resultatet af en tæt forbindelse mellem Kommissionen og myndighederne i hvert støttemodtagerland. Prioriteterne for 1994/95 blev fastlagt i første halvdel af 1993 og udgivet i en særlig *Vejledning for Ansøgere*.

Tempus har på denne måde været i stand til at fortsætte og udvikle, samt imødekomme de problemer og tvivlsspørgsmål, der opstår omkring projektvurderingen, og ansøgerlandene hjælpes til at målrette sine projekter inden for de i *vejledningen* angivne fagområder.

Inden for rammerne af Tempus/Phare-budgettet udvælges relevante projekter ud fra kvalitetskriterier udviklet i samarbejde mellem Kommissionen og de lokale myndigheder. Kommissionen bedømmer, i hvilken grad projektet lever op til kriterierne fastsat inden for Tempus-programmet, medens hvert lands pågældende myndigheder vurderer projektets relevans i forhold til omstruktureringen af videregående uddannelser.

Kommissionen udvælger de endelige projekter til støttebevilling og især projekter, der har fået det Nationale Tempus-kontor's (ofte med råd fra nationale ekspertpaneler) og EF-kontorets godkendelse, går videre i 1994/95-udvælgelsesproceduren.

I denne procedure søges på bedst mulig måde inden for de givne økonomiske rammer at give støtte til de projekter, der bedst lever op til kvalitetskrav og fastsatte prioriteter. Selvom en stor del af ansøgningerne til JEP-støtten opfylder de givne betingelser, der er anført i *Vejledning for Ansøgere*, er det dog kun muligt at imødekomme en relativ lav procentdel af disse.

II. 3. JEP-STØTTE AKTIVITETER: RESULTATET AF 1994-UDVÆLGELSE-PROCEDUREN

I løbet af første halvdel af 1994 udvalgte de JEP-støttede projekter, der skulle begynde i det akademiske år 1994/95. Resultatet af udvælgelsen er som følger:

Antal støttede JEP'er i 1994/95	464
Antal af nye JEP'er i 1994/95	239
Antal fornyede JEP'er i 1994/95	225
Antal nye JEP-ansøgninger modtaget i 1994	1.365
Antal nye JEP-ansøgninger på prioriterede fagområder	975
Samlet beløb afsat til Tempus i 1994/95 fra Phare-budgettet	95,9 MECU

II. 3.1. Analyse af prioriterede fagområder

Af de ialt 1.365 indkomne JEP-ansøgninger, omhandlede 975 (71%) emner, der var blevet udpeget som prioriterede af de nationale myndigheder i det omhandlede partner-land. For yderligere information om de nationale prioriteter henvises til afsnit III, Rapporter om Phare-lande, i denne årsberetning.

II. 3.2. Analyse af Partnerlande, EU-Medlemsstater og G-24 deltagerlande

II. 3.2.1. Partnerlandes deltagelse

Institutioner i partnerlande optræder som koordinatore i 66,9% af de støttebevilligede projekter i 1994/95-udvælgelsen. Institutioner fra et af de fem partnerlande, hvis nationale myndigheder har anmodet om, at institutionerne i deres respektive lande kan optræde som kontrahent, repræsenterer ialt 32,2% af projektkontrahenterne på projekter udvalgt i den nuværende udvælgelsesrunde⁶.

En detaljeret analyse af støtteberettigede landes deltagelse i JEP'er foreligger i afsnit III.

II. 3.2.2. Medlemsstaters deltagelse

Det Forenede Kongerige, Tyskland og Frankrig er de tre medlemsstater, der deltager i flest projekter. Disse lande, samt Belgien, optræder ligeledes hyppigst som projektkoordinatorer og -kontrahenter. I en række medlemsstater modsvares lysten til at medvirke i programmet ikke af lysten til at påtage sig ansvaret som enten koordinator eller kontrahent. I en del lande, hvor deltagelsesprocenten har vist sig særlig lav, er der foretaget foranstaltninger til at fremme forbindelsen til partnerlandene ved f.eks. en hurtigere ansøgningsprocedure ved ansøgninger fra akademikere fra partnerlande om individuelle mobilitetsstipendier for at indlede projektforberejdelser i underrepræsenterede medlemslande (Se afsnit II.4.1. Særlig Aktion Syd).

II. 3.2.3. G-24 deltagerlande

17% af JEP-ansøgningerne i 1992/93 (sidste ubegrænsede ansøgningsrunde) involverede deltagelse af G-24 lande. Alene i den nuværende udvælgelsesrunde inkluderede lidt over 210 (15%) projekter samarbejdspartnere fra G-24 lande, hovedsageligt fra de skandinaviske lande, Østrig, Schweiz og USA. Kun få projekter omtalte institutioner i lande som Australien, Canada, Japan og Malta som partnere. Ialt 22 ansøgninger involverede G-24 partnere som koordinatore, hvoraf 18 blev bevilliget støtte. 2/3 af disse projekter blev koordineret af institutioner i Sverige, den resterende 1/3 af institutioner i Østrig eller Finland. Det er måske signifikant, at de samme tre lande har etableret fonde til støtte af deres videregående uddannelsesinstitutioners deltagelse i Tempus.

⁶ 'Projektkoordinator' er en organisation, der er ansvarlig for koordineringen af ansøger/projekt-konsortiets aktiviteter. 'Kontrahent' er en organisation med kontraktmæssigt ansvar for projektet over for Kommissionen, men ikke nødvendigvis samtidig koordinator af projektet.

II. 3.3. JEP+ udvælgelsen

I det akademiske år 1993/94 blev der givet mulighed for tre nye former for støtte inden for Tempus-programmet. To af disse, under betegnelsen JEP+ og CME+, skulle dække et behovsfelt mellem de nationale prioriterede fagområder og aktiviteter udbudt af det europæiske akademiske samfund⁷. For JEP+ strategiens vedkommende (for CME+, se afsnit II.5.1.) skulle de nationale myndigheder definere prioriterede områder som udgangspunkt for indkaldelse af ansøgninger, som ansøgerne forventedes at svare på i form af fælleseuropæiske projekter (eller supplerende aktiviteter). De indkomne JEP+ forslag omhandlede forbedringer af økonomistyringen på universiteterne, opdatering af universitetsbibliotekerne, udvikling af universiteternes internationale kontorer, udvikling af fjernundervisning i europæiske studier og endelig informatik i videregående uddannelser. De ovennævnte prioriterede områder blev alle omtalt i *Vejledning for Ansøgere* med mere detaljerede informationer fra EF's og nationale Tempus-kontorer. En første udvælgelse fandt sted i første halvdel af 1994.

I alt 11 JEP+ projekter fik tildelt støtte og begyndte aktiviteterne i det akademiske år 1994/95: 8 gik til Polen og ét til hvert af landene Bulgarien, Den Tjekkiske Republik og Rumænien til en samlet bevilling af 4.195.415 ECU fordelt på de tre støtteår.

II. 3.4. Særlig aktivitet - strukturel JEP: etablering af Eurofaculty

Første fase af det nye Eurofaculty's aktiviteter bestod af efteruddannelse af universitetslærere (inklusiv engelsk og tysk undervisning) og opdatering af eksisterende universitetsbiblioteker i Estland, Letland og Litauen. Der udbydes allerede nu kurser på universiteter i Tartu (Estland), Riga (Letland) og Vilnius (Litauen) af lærerhold med én vesteuropæisk repræsentant fra hvert af følgende samarbejdslande: Danmark, Finland, Tyskland og Sverige. På nuværende tidspunkt er de udbudte discipliner: jura, økonomi, offentlig forvaltning og virksomhedsledelse. Hvert af disse hovedområder vil styrke støttemodtageruniversiteterne til at fremstå som ekspertisecentre i den planlagte reformproces. Det er planen at udvide netværket til sin tid til også at omfatte universiteter i Rusland (Kaliningrad og Skt. Petersborg).

Centret vil blive en juridisk autonom fond, der bliver finansieret af nationale donationer og af Kommissionen gennem Tempus-programmet. Det samlede budget for de første to år ligger på anslået 3,5 MECU inklusiv for det akademiske år 1993/94 et samlet budget på 320.000 ECU tildelt fra de nationale Tempus-budgetter fra de fire partnerlande, der er involveret (Estland, Letland, Litauen og Polen) inden for rammerne af et regionalt JEP, der skal finansiere det nødvendige forberedende arbejde og aktiviteterne i den første fase. For det akademiske år 1994/95 er yderligere 360.000 ECU tildelt fra de fire nationale Tempus-budgetter.

⁷ Den tredje er en JEN Aktion se § II.3.5.

II. 3.5. Udvalgelse af Fælleseuropæiske Netværk (JEN'er)

JEN-aktiviteten, der blev lanceret i 1993 og fik tildelt de første stipendier i 1994, var tænkt som en hjælp over en periode på maksimum to år til de mest succesrige allerede fuldførte fælleseuropæiske tre-årige projekter i de partnerlande, som har deltaget længst i Tempus-programmet til at vedligeholde deres netværk, sprede de opnåede resultater og give eksempler på god praksis. Budgetmidlerne til JEN-aktiviteterne beløb sig i 1993/94 til 769.005 ECU fordelt på 30 projekter.

II. 4. INDIVIDUELLE MOBILITETSSTIPENDIER

Udvælgelsesproceduren for de Individuelle Mobilitetsstipendier ligner proceduren for de Fælleseuropæiske projekter. Dog gives der her støtte på baggrund af to udvælgelsesrunder hvert år. EF's Tempus-kontor indstiller til Kommissionen de ansøgere inden for EF, der søger stipendier til at rejse til et partner-land, mens de nationale Tempus-kontorer vurderer ansøgninger om at rejse fra et partner-land til EF i overensstemmelse med standardiserede udvælgelseskriterier.

I de to udvælgelsesrunder i 1993/94 var der ialt 1.491 ansøgninger fra universitetsansatte fra partnerlande om individuelle besøg til et fællesskabsuniversitet til et samlet beløb på 3.573.752 ECU, mens der blev givet et beløb på 561.188 ECU til 629 besøg fra universitetsansatte inden for EF på institutioner i partnerlande.

Antallet af stipendier til EF-ansøgere var usædvanligt stort (353) i første runde af 1993/94. Dette kan måske skyldes, at indkaldelsen af JEP-ansøgere blev aflyst i mange lande i december 1992 (Se afsnit I.2.), hvorfor potentielle projektpartnere sikkert har søgt alternative midler inden for Tempus for alligevel at udvikle kontakter og samarbejde.

I løbet af første halvdel af 1994 fandt udvælgelsen af kandidater til Individuelle Mobilitetsstipendier sted med ikrafttræden fra begyndelsen af det akademiske år 1994/95 (1994/95 1. runde). Ialt 71.170 ECU blev udbetalt til 64 besøg til partnerlande ud af i alt 195 indkomne ansøgninger. Ydermere blev 1.772.120 ECU overført til 589 af de indkomne 978 ansøgninger fra partnerlande, som vil rejse inden for det Europæiske Fællesskab.

II. 4.1. 'Særlig Aktion Syd'

Et særligt tiltag fandt sted i 1993 med det formål at fremme samarbejdet mellem partnerlande og de medlemslande, der var underrepræsenterede i fælleseuropæiske projekter, der løbende modtog støtte (Irland, Italien, Portugal og Spanien). Denne aktivitet har form af Individuelle Mobilitetsstipendier til universitetspersonale fra partnerlande til studierejser i de ovennævnte medlemslande med det formål at forberede Fælleseuropæiske projekter. Ansøgninger til disse 'Aktion Syd' stipendier, bekendtgjort i april 1993, blev indsendt til den sædvanlige frist for anden runde af Individuelle Mobilitetsstipendier (15 juni 1993), men med en fremskyndet udvælgelsesprocedure udført af de nationale Tempus-kontorer (ved brug af de eksisterende standardprocedurer og kriterier). På den måde kunne de udvalgte kandidater starte deres besøg

mellem 1. september og 31 december samme år og herved muliggøre, at nye JEP-ansøgninger blev indsendt inden ansøgningsfristens udløb den 31 januar 1994.

I alt 112 'Særlige Aktion Syd'-stipendier blev tildelt en samlet støtte på 116.265 ECU.

II. 5. SUPPLERENDE AKTIVITETER (CME)

Af de to udvælgelsesrunder i 1993/94 blev der givet i alt 188.595 ECU til 19 universitets-sammenslutninger med henblik på udvidelse af det akademiske netværk til Central- og Østeuropa og til publikationer, studier og oversigter, der skulle virke som igangsætter og multiplikator for samarbejdsinitiativer i tæt relation til Tempus' formål. Udvælgelsen fulgte proceduren for JEP-stipendier.

I den første halvdel af 1994 blev de Supplerende Aktivitets-projekter udvalgt, der skulle begynde i det akademiske år 1994/95 (1994/95 1. runde). Der indkom 29 ansøgninger, af hvilke 14 fik økonomisk støtte på ialt 147.825 ECU.

I løbet af 1994 besluttede man at iværksætte en omstrukturering af 'Aktion Syd'. Den nye 'Aktion Syd', der træder i kraft i 1995/96, vil i højere grad være rettet mod strategiske emner i relation til videregående uddannelse i partnerlandene med støtte til planlægning inden for videregående uddannelsesinstitutioner, til foranstaltninger til udbredelse af opnåede JEP-resultater inden for særlige emneområder og til udformning af en generel uddannelsespolitik på nationalt niveau.

II. 5.1. CME+

I 1993 iværksattes CME+ (jvf. Afsnit II. 3.3.) finansiering til sammen med JEP+ aktionen at virke som supplerende støtte til særlige prioriteter inden for videregående uddannelsesreformer, sådan som de er defineret af de nationale myndigheder i de respektive partnerlande. En særlig ansøgningsprocedure blev gennemført på grundlag af et detaljeret kommissorium, der var kunne indhentes fra EF Tempus kontor og nationale Tempus kontorer fra oktober 1993. Ialt 8 sådanne projekter (ét til hvert af partnerlandene Albanien, Bulgarien, Ungarn, Letland, Rumænien og to til Polen) blev finansieret i 1994 med et samlet budget på 269.120 ECU.

CME+ stipendierne er især rettet mod at yde teknisk assistance og støtte til nationale myndigheder inden for områder, som beskæftiger sig med politik for videregående uddannelse. I Letland støttedes, for eksempel, en undersøgelse af muligheden af en integration mellem universiteterne og forskningsinstitutterne på Letland's Forskningsakademi, og i Polen tilbød et CME+ projekt rådgivning af den polske undervisningsminister om etablering af et nationalt akkrediteringscenter for videregående uddannelser.

II. 6. AKTIVITETER VEDRØRENDE UNGDOMSUDVEKSLING (YEX)

I det akademiske år 1993/94 var der, ligesom i det foregående år, et mindre beløb af fondsmidlerne til rådighed til støtte af ungdomsudvekslinger og beslægtede aktiviteter, der involverer organiseret kulturel udveksling, der skal gøre det muligt for unge mellem 15 og 25 år, der almindeligvis er uden for det videregående uddannelsessystem, at blive mere bevidste om den europæiske dimension.

En samlet sum på 1.112.464 ECU blev fordelt til 114 projekter med dette formål i de to udvælgelsesrunder i 1993/94.

Udvælgelsen af Ungdomsudvekslingsprojekter fandt sted i første halvdel af 1994 for aktiviteter, der skulle påbegynde i september 1994 (1994/95 1. runde). 272.102 ECU blev fordelt på 32 projekter ud af 124 indkomne ansøgninger.

I tilknytning hertil fortsatte det polske Ungdoms-pilot-projekt, der blev igangsat efter en enkelt udvælgelsesrunde i 1992/93, sine aktiviteter i 1993/94. Den økonomiske bistand til 33 af disse nye typer aktiviteter med lokalt virkefelt og styret af de unge deltagere selv beløb sig til 578.400 ECU i januar 1994 udvælgelsesrunden. Projekternes succes mere end fordoblede ansøgningerne fra den foregående udvælgelsesrunde til den efterfølgende. Dette skyldes i høj grad den intensive informationskampagne, der blev ført af det polske Tempus-kontor og at et medlem fra EF Tempus Kontor blev udsendt til det polske Tempuskontor i perioden september 1993 til august 1994. En yderligere udvælgelsesrunde i august 1994, hvor der var indkommet 41 ansøgninger, placerede Pilotprojekterne i det sædvanlige mønster med to årlige udvælgelsesrunder.

II. 7. OPFØLGNING

Kommissionen gennemførte et komplet program med interne opfølgningsprocedurer for samtlige Tempus-aktiviteter og udarbejdede detaljerede undersøgelser og analyser af en del relevante aspekter (situationen i de forskellige partnerlande, de forskellige prioriterede fagområder, Fællesskabets engagementer, G-24 engagementer osv.) for så vidt angår de projekter, der er blevet støttet i den forudgående udvælgelsesrunde.

Organiseringen og gennemførelsen af et intensivt Projektbesøgs-program, der startede i 1992/93, fortsatte i indeværende beretningsår og involverede i alt 36 studiebesøg til et repræsentativt udsnit af igangværende Fælleseuropæiske Projekter i alle partnerlandene. Opfølgning af projekter indebærer to forskellige typer besøg: ét til den samarbejdende partnerinstitution, hvor hovedformålet er at kontrollere opnåede resultater af de ønskede målsætninger, det andet er en regnskabsrevision foretaget i den kontraherende institution.

Et vigtigt nyt element inden for denne aktivitet var gennemførelsen af 7 'institutionsbesøg' for at bedømme effekten af udvalgte institutioners deltagelse i Tempus. Besøgsholdet var især interesseret i at undersøge den gensidige påvirkning projekterne imellem, og hvorledes projekterne tilsammen bidrog til den overordnede udvikling af strategipolitikker for universiteterne.

Der vil blive udgivet en særskilt rapport over de vigtigste erfaringer fra Projektbesøg-programmerne udført i det akademiske år 1993/94.

Erfaringer og resultater fra disse besøg, der styres af Kommissionen og bistås af de nationale Tempus-kontorer med hjælp fra akademiske eksperter både fra medlemslandene samt fra Central- og Østeuropa, har bidraget til en forenkling af procedurerne, til et forøget antal af projektbesøg, og, håber man, at de ansvarlige for videregående uddannelser i partnerlandene iværksætter strategisk planlægning på uddannelsesområdet.

II. 7.1. Phare partnerlande: publikationer om de enkelte lande

I løbet af 1994 indledtes en række undersøgelser og studier af Tempus (Phare)-programmets indvirkning på, i første omgang, 7 af i de alt 11 støtteberettigede lande, som har deltaget i Tempus (Phare) siden 1991. Disse syv lande er Bulgarien, Den Tjekkiske Republik, Ungarn, Rumænien, Polen, Den Slovakiske Republik og Slovenien. Det første af disse studier, skrevet efter kontrakt med EFs Tempuskontor, beskriver indvirkningen af Tempus-projekterne i Den Slovakiske Republik og er blevet udgivet tidligt i 1995.

Tempus (Takis)

II. 8. BUDGET

Det samlede rådighedsbeløb for Tempus (Takis) i 1993/94 til projektf finansiering var på 3,42 MECU.

I det akademiske år 1994/95 blev 21,73 MECU stillet til rådighed for projektf finansiering.

II. 9. PRÆ-JEP STRATEGIEN OG ETABLERING AF PRIORITETER

Tempus II aktiviteter begyndte i det akademiske år 1994/95. For at få gennemført anvendelige Tempus (Takis) Fælleseuropæiske projekter på det tidspunkt indledte Kommissionen et forberedelsesarbejde i løbet af 1993/94, der gik ud på at finansiere et-årige Præ-Jep'er. Disse omhandlede forberedende mobilitet af personale mellem universiteter, der planlægger samarbejde på institutionsniveau på et senere tidspunkt (fx undersøgelses- og informationsindsamlingsbesøg, forberedelse af institutsamarbejde, personale ajourføring og efteruddannelse, undervisningsopgaver osv.).

De lande, der var berettigede til støtte til disse Præ-programfase aktiviteter i det akademiske år 1993/94 var Hviderusland, Den Russiske Føderation og Ukraine. Støtteberettigede partnere i de begunstigede lande blev begrænset til ét universitet pr. projekt, mens to til tre videregående uddannelsesinstitutioner fra EF kunne deltage. En institution fra et ikke-EF (G24) land kunne også deltage.

Der blev givet støtte til projekter inden for følgende prioritetsområder:

- Humaniora og Samfundsvidenskab
- Statskundskab og Økonomi (ikke fokus på virksomhedsledelse)
- moderne europæiske sprog (som ikke fokuserer på litteratur eller lingvistik)
- forbedring af universitetsledelse.

Kommissionen besluttede endvidere, i lyset af de generelle målsætninger for Tacis programmet, at der skulle gives særsomt opmærksomhed til relevante projekter inden for landbrug, energi og transport.

Ved at anspore til forberedende mobilitet, som forudsat i denne præ-programfase, i perspektivet af det planlagte samarbejde mellem institutionerne, var det Kommissionens intention at dække behovet for genetablering af kontakter mellem akademikere i SNG (Nye Uafhængige Stater) og deres kolleger i Fællesskabet, samtidig med at anerkende værdien af støtte til institutionel udvikling som den optimale metode til at maksimere virkningen af Tempus i SNG.

De konsortier, der havde fuldført og afsluttet et-årig Præ-JEP forløb fik mulighed for at ansøge om en yderligere tre-årig finansiering af enten en revision og forbedring af universitetsledelsen i partnerinstitutionen i et præ-JEP Konsortium eller omstrukturering og udvikling af akademiske grader og deres indhold (heri indgår også hjælp til at oprette nye institutter, fakulteter, undervisningsplaner og ændrede ledelsesstrukturer for at implementere de nye kurser. Ansøgningsfristen var 15 juni 1994. Fristen for anden indkaldelse til Præ-JEP'er stipendier, blev påbegyndt tidligt i 1994 (udløbningsfrist 28 april 1994). Efter anmodning kom Kasakhstan, Kirgistan, Moldovien og Usbekistan med i anden runde.

II. 10. UDVÆLGELSESPROCEDUREN

En udvælgelsesprocedure på fire faser blev indført:

- En teknisk vurdering blev udformet af EFs Tempus-kontor.
- På baggrund af den tekniske vurdering opstiller Kommissionen en foreløbig liste over støtteegnede projekter.
- Akademiske eksperter fra både EU og partnerlande konsulteres vedrørende alle ansøgninger.
- Den endelige afgørelse om at yde støtte træffes af Kommissionen.

II. 11. RESULTATET AF UDVÆLGELSESRUNDERNE I 1993 (PRÆ-JEP'er) OG I 1994 (PRÆ-JEP'er OG JEP'er)

De samlede resultater af præ-JEP og JEP udvælgelserne fremgår af nedenstående tabel:

Land	Præ - projekter 1993/94	Budget 1993/94 (MECU)	Præ - projekter 1994/95	Almindelige projekter 1994/95	Budget 1994/95 (MECU)	Totaludgifter pr. land (MECU)
Hviderusland	8	0,38	5	4	2,10	2,48
Rusland	57	2,54	39	20	15,37	17,91
Ukraine	12	0,50	10	4	3,32	3,82
Kasakhstan			9		0,37	0,37
Kirgistan			2		0,09	0,09
Moldovien			5		0,23	0,23
Usbekistan			6		0,25	0,25
Ialt	77	3,42	76*	28	21,73	25,15

* Ud over de 76 præ-projekter, der er nyligt er udvalgt i 1994/95, fik 50 et-årige præ-projekter, der startede i 1993/94, tildelt støtte i 1994 og vil være støtteberettiget til almindelige projektstipendier (JEP'er) i 1995 (Hviderusland: 5; Den Russiske Føderation: 37; Ukraine: 8)

	Præ-projekter 1993/94	Præ-projekter 1994/95	Almindelige projekter(JEP'er) 1994/95
Humaniora og Samfundsvidenskab, inkl. Jura	29	13	7
Økonomi og statskundskab inkl. Europæiske studier	14	25	9
Moderne europæiske sprog	16	15	5
Forbedring af universitetsledelse	18	18	6
Andre	0	5	0
Ialt	77	76	27

II. 11.1. Analyse af prioriterede fagområder

Af de 264 modtagne præ-JEP ansøgninger, der blev modtaget i 1993/94 udvælgelsesrunden, faldt 222 inden for kategorien prioriteter.

I 1994/95 udvælgelsen blandt 408 præ-JEP ansøgninger kunne de 335 betegnes som dækkende de prioriterede fagområder, hvoraf Økonomi, Universitetsledelse og Moderne europæiske sprog udgjorde mere end halvdelen.

De partnerlande, der deltog for første gang (Kasakhstan, Kirgistan, Moldova og Usbekistan) fik alle ansøgninger godkendt til støtte.

Hvad angår JEP udvælgelsen, hvor indkaldelsen af ansøgninger var begrænset til eksisterende præ-JEP Konsortier, var alle med undtagelse af én ansøgning inden for de prioriterede områder.

II. 11.2. Analyse af støtteberettigede stater og EU-Medlemslande

I 1993/94 præ-JEP udvælgelsesrunden var fordelingen af succesrige projekter blandt partnerlandene som følgende: Hviderusland, 8; Den Russiske Føderation, 57; Ukraine, 12. De 264 modtagne ansøgninger var rettet mod de tre lande med stort set samme proportionsfordeling. Denne fordeling holdt sig til 1994/95 JEP udvælgelsen, hvor de 28 støttede projekter fra 1993/94 præ-JEP Konsortier grupperede sig således: 4 til Hviderusland, 20 til Den Russiske Føderation og 4 til Ukraine.

Ved 1994/95 præ-JEP udvælgelsesrunden, hvor Kasakhstan, Kirgistan, Moldovien og Usbekistan deltog for første gang, viste det samme billede sig for Hviderusland, Den Russiske Føderation og Ukraine, men disse tre lande tegnede sig dog for mere end 86% af alle modtagne ansøgninger.

Efterfølgende informationsrejser til regionale universiteter i Hviderusland, Den Russiske Føderation og Ukraine medførte at i starten af 1994, 1994/95 udvælgelsen resulterede i en langt bedre regional spredning af projekterne.

For så vidt angår Medlemsstater kan der kun konkluderes lidt ud fra det mønster, der tegner sig i 1993/94 udvælgelsesrunden på grund af tidspunktet for dens ikrafttræden. Ansøgninger blev forberedt af de universitetslærere, der havde fri til det i ferieperioden. Institutioner i Frankrig, Tyskland, Nederlandene og Det Forenede Kongerige var de mest aktive i projektkoordineringen (partnerinstitutioner kunne ikke deltage i koordineringen).

Derimod viser der sig et langt mere roligt billede af 1994/95 præ-JEP udvælgelsen. Antallet af medlemsstater, der var mindst repræsenteret i foregående runde fordobledes, mens i JEP udvælgelsen steg repræsentationen af de samme lande fra 10% i 1993/94 præ-JEP'er til 16% i efterfølgende JEP-udvælgelse. En række informationskampagner i de mindst repræsenterede lande i 1993/94 har sandsynligvis påvirket den øgede geografisk fordeling af præ-JEP deltagelser i 1994/95.

Informations- og koordineringsaktiviteter

II. 12. INFORMATIONSAKTIVITETER, TEMPUS (PHARE) OG TEMPUS (TACIS)

En folder med en kort introduktion til programmet blev udgivet på de ni sprog.

Yderligere blev i indeværende beretningsår udgivet to typer mere detaljeret informationsmateriale: Den ene type var rettet mod brugerne af programmet (Vejledning for ansøgere), den anden til forskellige institutioner i Fællesskabet, EU medlemslande, de Nationale Tempuskontorer, Phare koordinatore, andre institutioner i partnerlandene (Phare) samt til medierne (de to Årsberetninger).

En ny udgave af *Vejledning for ansøgere* og en ansøgningsformular blev fremstillet i et nyt format og udsendt på alle ni sprog i Fællesskabet. *Vejledningens* reviderede format med selvstændige kataloger over hver af Tempus (Phare) programmerne, en Generel Introduktion og separate kataloger med detaljer angående partnerlandenes nationale prioriteter er også blevet udarbejdet for at give brugerne væsentlige informationer med større klarhed i en mere tilgængelig form.

Særlige *Vejledninger* vedrørende præ-Jep fasen af Tempus (Takis) og Tempus (Phare) Ungdomsaktiviteter er også blevet udarbejdet og udsendt på de ni sprog, mens en *Vejledning* med ansøgningsblanketter om Det polske Pilotprojekt for Ungdomsaktiviteter blev udsendt på fire sprog (tysk, engelsk, fransk og italiensk).

Et Kompendium vedrørende alle de løbende projekter i 1993/94 blev udgivet i efteråret 1993 efterfulgt af Årsberetningen vedrørende programmets aktiviteter for perioden 1 august 1992 - 31 juli 1993. Et andet Kompendium, udsendt i foråret 1994, giver detaljerede oplysninger om de første Tempus (Takis) præ-Jep'er.

Endnu en publikation, der udkom for første gang, var *Årsberetningen 1992/93 over Projektbesøg* med detaljerede beskrivelser om kvalitetsanalyser af projektbesøg under Tempus (Phare) (jf. Afsnit II.7.).

(En komplet angivelse af Tempus publikationer forefindes i bilag.)

II. 13. KOORDINERINGSAKTIVITETER

Tempus (Phare)

Et tæt samarbejde mellem Kommissionen og de nationale Tempuskontorer i partnerlandenes hovedstæder forstærkedes i løbet af dette beretningsår. Det regelmæssige samråd mellem Kommissionen og EU Tempus kontor gennem bilaterale og fælles diskussioner om operationelle anliggender (så som forberedelse af udvælgelsesprocedurer og informations aktiviteter), var fortsat et væsentligt led i Fællesskabssamarbejdet og i centrum for koordineringsaktiviteterne.

Af særlig betydning for samarbejdet er den helt centrale rolle, som de nationale Tempuskontorer spiller. Ved at sørge for en god og åben kontakt mellem Kommissionen og de respektive nationale myndigheder lettes samarbejdet om definitionen af nationale Tempus prioriteter, og kontorenes direkte forbindelser til Phare koordinatorene hjælper til disses forberedelser af forhandlingerne vedrørende budgettet med Kommissionen.

De nationale Tempuskontorer har udviklet sig støt. Visse kontorer organiserer nu for første gang i 1993/94 selv institutionsbesøg som led i Projektbesøg inden for JEP og udformer ligeledes selv besøgsprogrammer, der komplementerer det besøgsprogram, der koordineres af EF's Tempus-kontor. Deres organisatoriske rolle og personalets deltagelse i besøgsprogrammernes udformning har bidraget væsentligt til opfølgningen (jf. § II.7.).

Herudover har Tempuskontorerne påtaget sig adskillige aktiviteter, bl.a. udgivelser af publikationer og organisering af workshops med det formål at udbrede resultater af Tempus projekter som eksempler på god praksis til deres egne lande.

Samarbejdet mellem de nationale Tempuskontorer og EF's Tempus kontor fik stor gensidig værdi, da en EF Tempus-medarbejder blev udlånt til det nationale Tempuskontor i Warszawa for at deltage i Ungdomsaktivitets pilotprogrammet, og da en anden EF Tempus-medarbejder blev udlånt til det nationale Tempuskontor i Sofia for at deltage i informations-, efteruddannelses- og udbredelsesaktiviteter. Personalegrupper fra de nationale Tempuskontorer har i mellemtiden deltaget i adskillige videreuddannelseskurser med det formål at forbedre forståelsen af detaljerne i EF Tempus kontorets procedurer, for hermed på længere sigt at styrke samarbejdet og skabe fælles arbejdsrutiner.

Tempus (Takis)

I løbet af 1993/94 blev der etableret et lille kontor i Moskva besat af én medarbejder fra Bruxelles og af en lokalt udpeget sekretær for at indføre Tempus (Takis) i Den Russiske Føderation og SNG.

III. RAPPORTER OM PHARE-LANDE

Foruden det materialet som fremgår af de følgende rapporter om Phare-landene, henledes læserens opmærksomhed på følgende publikationer:

- ♦ **Tempus' publikationer (se II.7.1.).**
- ♦ ***Fælleseuropæiske projekter 1990-93* (Prag: 1994, det tjekkiske nationale Tempuskontor).**
- ♦ ***Evaluering af den ungarske erfaring med Tempus-programmet 1990-93* (Budapest: 1994, det ungarske nationale Tempuskontor).**
- ♦ ***Rapport angående implementeringen af Tempus (Phare) -programmet 1990/91-1993/94* (Warszawa: 1994, det polske nationale Tempuskontor).**
- ♦ ***Rapport angående resultaterne af den første serie af Tempus-projekter: JEP 1990-93* (Bratislava: 1994, det slovakiske nationale Tempuskontor).**

III. 1. ALBANIEN

III. 1.1. Budget

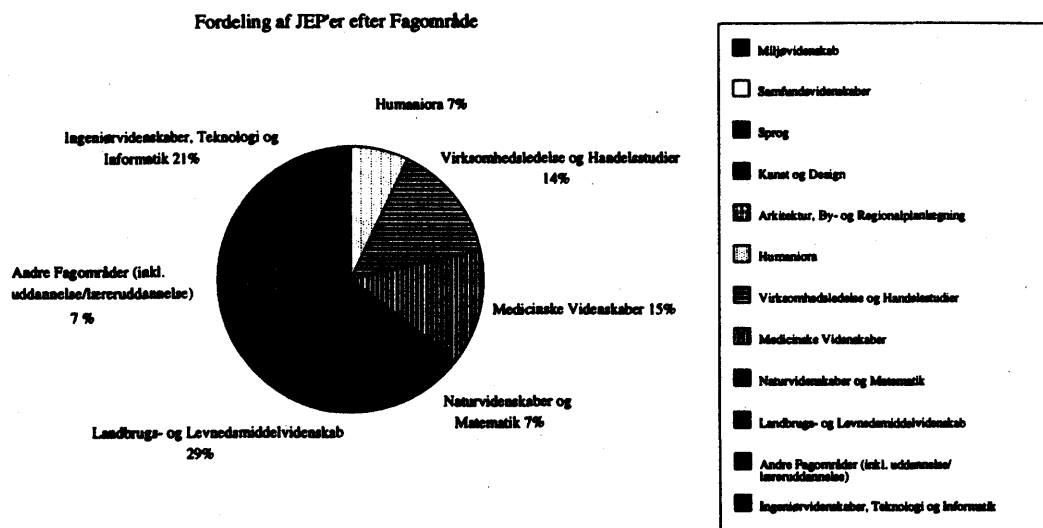
Albanien tilsluttede sig Tempus-programmet i det akademiske år 1992/93, og i slutningen af 1993/94 var landet blevet tildelt en total-investering i Programmet på 6,19 MECU.

III. 1.2. Projekter

I slutningen af 1993/94 var der blevet tildelt støtte til den albanske deltagelse i 13 Fælleseuropæiske Projekter, 4 Supplerende Aktiviteter og 2 Ungdomsudvekslingsprojekter, mens der var blevet tildelt 226 Individuelle Mobilitetsstipendier til rejse mellem albanske og EF videregående uddannelsesinstitutioner.

III. 1.2.1. Emneområder

Den samlede fordeling af Fælleseuropæiske Projekter inden for de forskellige fagområder er som følgende:

III. 1.2.2. Perspektiver for 1994/95

I udvælgelsesrunden fuldført i juni 1994, blev der tildelt støtte til 5 nye Fælleseuropæiske Projekter og 147 Individuelle Mobilitetsstipendier blev tildelt til rejser mellem albanske og EF videregående uddannelsesinstitutioner (den første af to IMG udvælgelsesrunder for 1994/95).

I juni 1994 blev der ikke tildelt støtte hverken til Supplerende Aktiviteter eller til Ungdomsudvekslingsprojekter, den første af to udvælgelsesrunder for det akademiske år 1994/95. Men, et CME+ projekt blev udvalgt som støtteberettiget.

III. 1.3. Bemærkninger til de albanske prioriteter i projekter godkendt for 1994/95

I JEP-udvælgelsen for 1994/95 er følgende områder blevet defineret som prioriteter for Albanien:

- ✦ *Udvikling af nye undervisningsplaner inden for områder såsom bioteknologi- og miljøstudier.*

Dette område er blevet dækket af to nyligt godkendte projekter. Et af disse projekter tilsligter skabelse af en "miljødel" i uddannelsen af tredje-, fjerde- og femteårs ingeniørstuderende på Tiranas Politeknske Universitet, mens de andre projekter tilsligter forbedring af undervisningsplanen i bioteknologisk videnskab og miljøvidenskab inden for 12 forskellige studiefelter i biologi ved Tirana Universitetet.

- ✦ *Ajourføring og efteruddannelse af lærere inden for områder såsom turisme, finansiering og bankvæsen.*

Dette område er dækket af to projekter. Et af disse projekter tilsligter læreruddannelse og udvikling af kurser og ledelsesuddannelsesprogrammer inden for turisme og hotelbranchen på 2 albanske universiteter (Tirana Universitet og Korcas Politeknske Universitet). Det andet projekt tilsligter udvikling af et et-årigt Ph.D. kursus i bankvæsen på Tirana Universitet.

- ✦ *Introduktion af praktisk uddannelse og ajourføring af kurser i medicin og veterinærvidenskab på et præ-klinisk/første periode niveau.*

Dette område er repræsenteret ved et projekt, som tilsligter modernisering af Fakultetet for Medicin på Tirana Universitet, inklusiv omstrukturering af medicinstudier fra universitets-niveau til praktiserende doktorgrads niveau med hensyn til kursusindhold, laboratorieudstyr og læreruddannelse.

Alle de albanske prioritetsområder er blevet dækket af nyligt godkendte JEP'er.

III. 1.4. Geografisk fordeling af JEP'er

Fire ud af syv albanske videregående uddannelsesinstitutioner deltog i JEP'er i 1994.

En ansøgning i udvælgelsesrunden 1994/95 blev indsendt af en albansk koordinationsinstitution, men blev ikke støttegodkendt.

III. 2. BULGARIEN

III. 2.1. Budget

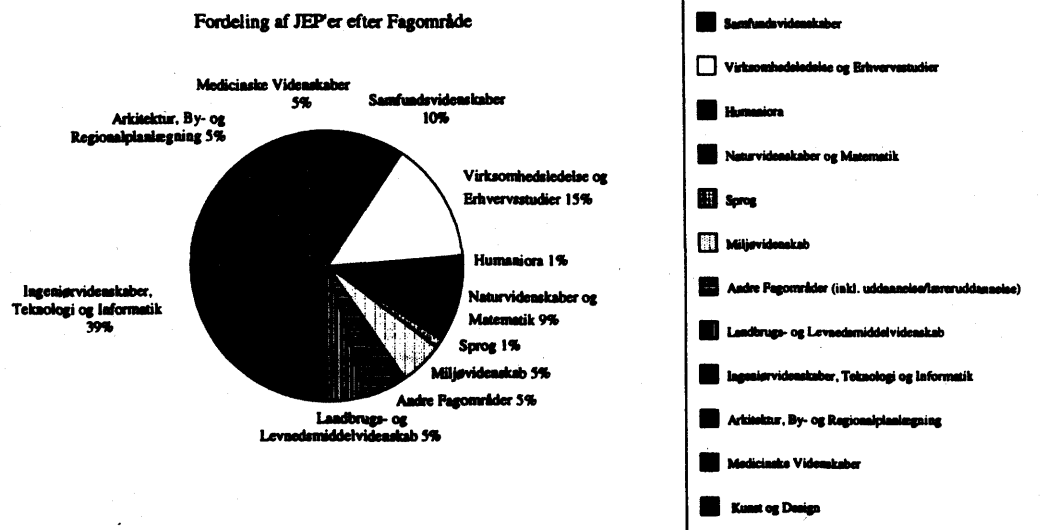
Bulgarien tilsluttede sig Tempus-programmet i det akademiske år 1991/92, og i slutningen af 1993/94 var landet blevet tildelt en total-investering i Programmet på 30,63 MECU.

III. 2.2. Projekter

I slutningen af 1993/94 var der blevet tildelt støtte til den bulgarske deltagelse i 80 Fælleseuropæiske Projekter, 35 Supplerende Aktiviteter og 28 Ungdomsudvekslingsprojekter, mens der var blevet tildelt 564 Individuelle Mobilitetsstipendier til rejse mellem bulgarske og EF videregående uddannelsesinstitutioner.

III. 2.2.1. Emneområder

Den samlede fordeling af Fælleseuropæiske Projekter inden for de forskellige fagområder er som følgende:

III. 2.2.2. Perspektiver for 1994/95

I udvælgelsesrunden fuldført i juni 1994, blev der tildelt støtte til 32 nye Fælleseuropæiske Projekter og 80 Individuelle Mobilitetsstipendier blev tildelt til rejse mellem bulgarske og EF videregående uddannelsesinstitutioner (den første af to IMG udvælgelsesrunder for 1994/95).

Fire Supplerende Aktiviteter (inklusive et CME+ projekt) og 2 Ungdomsudvekslingsprojekter blev tildelt støtte i juni 1994, den første af to udvælgelsesrunder for det akademiske år 1994/95.

III. 2.3. Refleksion af de bulgarske prioriteter i projekter godkendt for 1994/95

I JEP-udvælgelsen for 1994/95 er følgende områder blevet defineret som prioriteter for Bulgarien:

- ✧ *Introduktion af interdisciplinære studier i samarbejde med mere end et bulgarsk universitet, med henblik på:*
 - udvidelse af perspektivet for tekniske universiteter ved indføring af ikke-tekniske emneområder (såsom humaniora, økonomi, samfundsvidenskaber ect.);
 - introduktion af moderne informationsteknologi på de humanitære fakulteter på universiteter;
 - udvikling af interuniversitære centre, som assisterer ved introduktionen af et mere interdisciplinært element i videregående uddannelsesinstitutioner.

Dette brede område er blevet dækket af 15 (næsten halvdelen af alle nye bulgarske JEP'er) nyligt godkendte projekter. Dette område (og området for udvikling af åbne og selvstudier på Ph.D. niveau, se prioriteterne nævnt nedenfor) er f.eks. repræsenteret ved et projekt, som tilsigter oprettelse af et Center for Indførelse af nye Metoder til åbne og selvstudier ved det Åbne Fakultet på det Videregående Institut for Elektro- og Elektronikingeniører i Sofia gennem brug af multimedia teknikker og gennem forberedelse af nye undervisningsmaterialer til mindst 13 interdisciplinære emner. Dette projekt er koordineret af Sofia's partnerinstitution, og det involverer Plovdiv Universitet samt 9 EU partnerinstitutioner.

- ✧ *Der er yderligere blevet givet prioritet til projekter med følgende mål:*
 - modernisering af undervisningsplaner til europæiske standarder, som tilsigter en international anerkendelse af de bulgarske akademiske grader (dækket ved 5 nyligt godkendte projekter, eksempler herpå er nævnt nedenfor, under behandlingen af målfagområderne);
 - indledende uddannelse for skolelærere og efteruddannelse af undervisningspersonale for videregående uddannelse (dækket ved 4 nyligt godkendte projekter, eksempler herpå er nævnt nedenfor);
 - udvikling af videregående uddannelse og åbne og selvstudier på et Ph.D. niveau (dækket ved 10 nyligt godkendte projekter, eksempler herpå er nævnt nedenfor);

i de følgende emneområder:

- ♦ **Materialelære**

Dette område er blevet dækket af 3 nyligt godkendte projekter, et af dem tilsigter f.eks. udvikling af nye undervisningsplaner inden for polymert materialelære for universitets- og Ph.D. studerende og videregående uddannelse for folkeskolelærere og specialister inden for erhvervslivet på Det Videregående Institut for Kemiteknologi i Sofia.

- ♦ **Generel praktiserende uddannelse og sundhedspleje**

Dette område er blevet dækket af 4 nyligt godkendte projekter, hvoraf et af dem, f.eks., tilsigter etablering af et universitetscenter for interdisciplinære studier inden for områderne biokemi, klinisk kemi, klinisk og molekylær immunologi og genetik rettet mod kandidat- og Ph.D. studerende ved Sofia Universitet.

- ♦ **Landbrug og landbrugsøkonomi**

Dette område er blevet dækket af 2 nyligt godkendte projekter, hvoraf et af dem, f.eks., tilsigter udvikling og implementering af korte integrerede erhvervsorienterede programmer om landbrugshold, markedsføringssystemer og miljølære og husdyrhold, rettet mod universitetsstuderende og professionelle.

- ♦ **Miljøbeskyttelse**

Dette område er blevet dækket af 6 nyligt godkendte projekter, hvoraf et af dem, f.eks., tilsigter introduktion af et nyt interdisciplinært Ph.D. kursus inden for miljøbeskyttelse og vedligeholdende udvikling, som fører til en Master grad på europæisk niveau, udvikling af undervisningsplaner i overensstemmelse med vestlige standarder, som fører til en international anerkendt akademisk grad og udvikling af universitet-virksomhedssamarbejde med henblik på en effektiv udbredelse af ekspertise til bulgarske virksomheder. Projektet involverer to bulgarske universiteter (Det Højere Institut for Kemiteknologi i Sofia og Det Højere Institut for Økonomi og Finansvæsen 'D.A. Tsenov' i Svishtov) samt en bulgarsk virksomhed og EU partnerinstitutioner.

- ♦ **Samfundsvidenskab og økonomi relateret til sociale og økonomiske ændringer (det vil sige psykologi og adfærdsstudier, integrering af minoriteter, Statskundskab)**

Dette område er blevet dækket af 2 nyligt godkendte projekter. Det ene af disse projekter tilsigter udvikling og implementering af tre Ph.D. programmer (erhvervsinformatik, computerlingvistik og kognitiv videnskab), et universitetsprogram inden for informationsvidenskab og to andre undervisningsplaner (en til informationsteknologistøtte inden for samfundsvidenskaber og den anden inden for humaniora) på 8 bulgarske universiteter.

- ♦ **Europæisk ret og Europæiske studier**

Dette område er blevet dækket af 2 nyligt godkendte projekter, hvoraf det ene tilsigter oprettelse af et Inter-Universitet Center for Ph.D. Europæiske Studier tilknyttet Centret for Europæiske Studier i Sofia indbefattet udarbejdelse og etablering af et et-årigt Ph.D. kursus, samt etablering af en gruppe europæiske afdelinger på bulgarske universiteter.

- ♦ **Moderne europæiske sprog**

Dette område er dækket af 2 nyligt godkendte projekter, hvoraf det ene tilsigter oprettelse af en regional gruppe af lærere for inter-aktive metoder til sprogundervisning og oprettelse af et regionalt netværk i Østbulgarien til undervisning i engelsk, spansk og andre centrale europæiske sprog både til basis- og løbende læreruddannelse. Projektet involverer to bulgarske universiteter: Bourgas Fri Universitet og Det Højere Pædagogiske Institut 'Konstantin Preslavski' i Shoumen, samt britiske, tyske og spanske partnerinstitutioner.

Alle bulgarske prioriteter er blevet dækket af de nyligt godkendte projekter, både hvad angår de strukturelle forudsætninger (f.eks. modernisering af undervisningsplaner i overensstemmelse med europæiske standarder) og målfagområderne (f.eks. miljøbeskyttelse). I flere tilfælde dækker et af de nyligt godkendte projekter mere end et af prioritetsområderne defineret for Bulgarien.

III. 2.4. Geografisk fordeling

73 bulgarske institutioner, fordelt på 20 forskellige byer, er involverede i løbende JEP'er i 1994/95. 40 af disse institutioner (55%) ligger i Sofia. Varna og Plovdiv er de andre byer, bortset fra hovedstaden, hvor løbende JEP'er bedst repræsenteret.

III. 3. DEN TJEKKISKE REPUBLIK

III. 3.1. Budget

Den Tjekkiske Republik har deltaget i Tempus-programmet siden det akademiske år 1990/91, først som del af den Tjekkoslaviske Føderalistiske Stat og siden januar 1993 som en separat enhed. I slutningen af 1993/94 havde Den Tjekkiske Republik fået tildelt en anslået total-investering i programmet på mere end 34 MECU⁸.

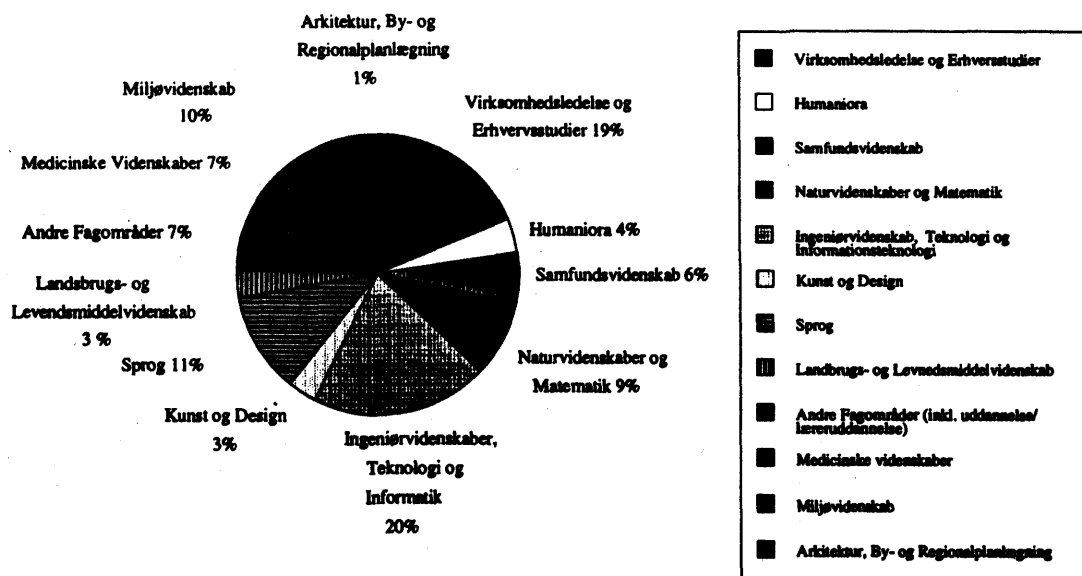
III. 3.2. Projekter

I slutningen af 1993/94 var der blevet tildelt støtte til tjekkiske deltagelse i 114 Fælleseuropæiske Projekter, 38 Supplerende Aktiviteter, 47 Ungdomsudvekslingprojekter og 10 Fælleseuropæiske Netværk, mens der var blevet tildelt 912 Individuelle Mobilitetsstipendier til rejse mellem videregående uddannelsesinstitutioner i Tjekkiet og EF.

III. 3.2.1. Emneområder

Den samlede fordeling af Fælleseuropæiske Projekter inden for de forskellige fagområder er som følger:

Fordeling af JEP'er efter fagområde

⁸ Beregningen er blevet udregnet på basis af en fordeling af støtten i henhold til de relative befolkningstørrelser i de Tjekkiske Lande og i Den Slovakiske Republik, det vil sige i forholdet 2:1.

III. 3.2.2. Perspektiver for 1994/95

I udvælgelsesrunden fuldendt i juni 1994, blev der tildelt støtte til 15 nye Fælleseuropæiske Projekter, (inklusiv 1 JEP+) og 40 Individuelle Mobilitetsstipendier blev tildelt til rejse mellem videregående uddannelsesinstitutioner i Tjekkiet og EF (den første af to IMG udvælgelsesrunder for 1994/95).

Fire Supplerende Aktiviteter og 2 Ungdomsudvekslingsprojekter blev tildelt støtte i juni 1994, den første af to udvælgelsesrunder for det akademiske år 1994/95.

III. 3.3. Bemærkninger til de tjekkiske prioriteter i projekter godkendt for 1994/95

JEP-udvælgelsen for det akademiske år 1994/95 er følgende områder blevet defineret som prioriteter for Den Tjekkiske Republik:

✧ *Økonomi inden for følgende områder:*

- landbrugsøkonomi (1 godkendt projekt);
- markedsøkonomiens instrumenter (1 godkendt projekt);
- public relations og markedsføring (3 godkendte projekter).

Dette område er blevet dækket af 5 nyligt godkendte projekter. Et af disse projekter tilsigter, for eksempel, oprettelse af de fornødne betingelser for integreringen af Prags Skole for Økonomi (projektets koordinator) i Fællesskabet af Europæiske Management Skoler (CEMS) gennem implementering af et meritoverførselssystem, fornyelse af universitetskurser, der gør dem kompatible med CEMS's fælles kundskabsorgan og oprettelse af 6 nye kandidatkurser for en målgruppe på 20 studerende, som følger CEMS-programmet.

✧ *Retsvidenskab inden for følgende områder:*

- Europæisk ret (1 godkendt projekt);
- erhvervs/handelsret;
- udvikling af grundlovs- og offentlig ret;
- forbrugerret.

En begrænset interesse inden for dette område (kun indsendt 4 ansøgninger) resulterede i, at kun én ansøgning fik godkendt støtte, og den koordineres af Charles Universitet i Prag. Projektet er rettet mod basisforberedelse af en fremtidig kompatibilitet af Den Tjekkiske Republiks lovgivning med den af den Europæiske Union. Projektet tilsigter omstrukturering og udvikling af nye undervisningsplaner og undervisningsmateriale på universitetsniveau for både det generelle kursus "Europæisk Fællesskabsret" og det specialiserede kursus Europæisk Fællesskabsret på to tjekkiske universiteter (Charles Universitet i Prag og West Bohemia Universitet i Pilsen). Det tilsigter samtidig udvikling af et to-årigt Ph.D kursus for Offentlige Administratorer og oprettelse af et nyt 'Institut for Sammenlignende Ret og Retintegrering'. Udover de to tjekkiske videregående uddannelsesinstitutioner, er 4 andre tjekkiske og EU partnere involverede i projektet.

✧ *Medicinske videnskaber inden for følgende områder:*

- hjertekar- og kræftsygdomme (1 godkendt projekt);
- generel uddannelse af praktiserende læger (introduktion og udvikling); 1 godkendt projekt.

Målfagområdet inden for medicinske videnskaber er blevet dækket af 2 godkendte projekter og et projekt rettet mod uddannelse af praktiserende læger, koordineret af Charles Universitet i Prag og er et udmærket eksempel på tjekkisk prioritetsdækning. Det lille netværk af partnere (kun én tjekkisk partner og 2 EU partnere) tilsigter udvikling af nye undervisningsplaner, som introducerer grundlæggende begreber for primær pleje med særlig vægt på aspekter såsom sundhed i familien og fællesskabet, epidemiske principper og færdigheder i doktor-patient kommunikation.

✦ *Miljøstudier inden for følgende områder:*

- affaldsbehandling (2 godkendte projekter);
- jordbunds- og underjordisk vandbeskyttelse (1 godkendt projekt);
- nye energikilder (1 godkendt projekt);
- skovbrug.

Dette område er blevet dækket af 4 nyligt godkendte projekter. Et af disse projekter inkluderer, for eksempel, samarbejdsaspekter med virksomheder og er koordineret af en tjekkisk institution (Ostrava's Tekniske Universitet for Minedrift og Metallurgi). Projektet tilsigter udvikling af et Inter-Universitetscenter i identifikation, behandling og kontrol af affald, som vil fungere som et regionalt uddannelses- og rådgivningscenter for virksomhedsdrivende og det lokale styre. Det tilsigter samtidig udvikling af en ny modulopbygget undervisningsplan 'Program til Beskyttelse af Miljøet', som består af 9 moduler og med en målgruppe på 120 universitetsstuderende, 20 Ph.d. studerende og 40 industrifolk og virksomhedsledere. Udover den tjekkiske koordinator, involverer projektet både tjekkiske og EU partnere, inklusive erhvervspartnere.

Præference er blevet givet til projekter:

- med inter-disciplinære aspekter;
- forberedt i samarbejde med virksomheder;
- i hvilke koordinatoren og/eller kontrahenten er tjekkisk.

Alle tjekkiske prioriteter er blevet dækket af de nyligt godkendte projekter, både hvad angår strukturelle forudsætninger (f.eks. projekter med universitet-virksomhedssamarbejdsaspekter) og målfagområderne. Blandt de strukturelle forudsætninger var den mest succesfulde prioritet den, hvor der blev givet præference til projekter med tjekkisk koordinator og/eller kontrahent, for alle de projekter, med undtagelse af et, som opfyldte denne forudsætning. Visse projekter dækker mere end et prioritetsområde defineret for Den Tjekkiske Republik.

III. 3.4. Geografisk fordeling af igangværende JEP'er i Den Tjekkiske Republik i 1994/95

41 tjekkiske institutioner, fordelt på 16 forskellige byer, er involverede i igangværende JEP'er i 1994/95. 13 af disse institutioner (32%) ligger i Prag. Brno, Ostrava og Liberec er de andre byer, bortset fra hovedstaden, hvor igangværende JEP'er er bedst repræsenteret.

III. 4. ESTLAND

III. 4.1. Budget

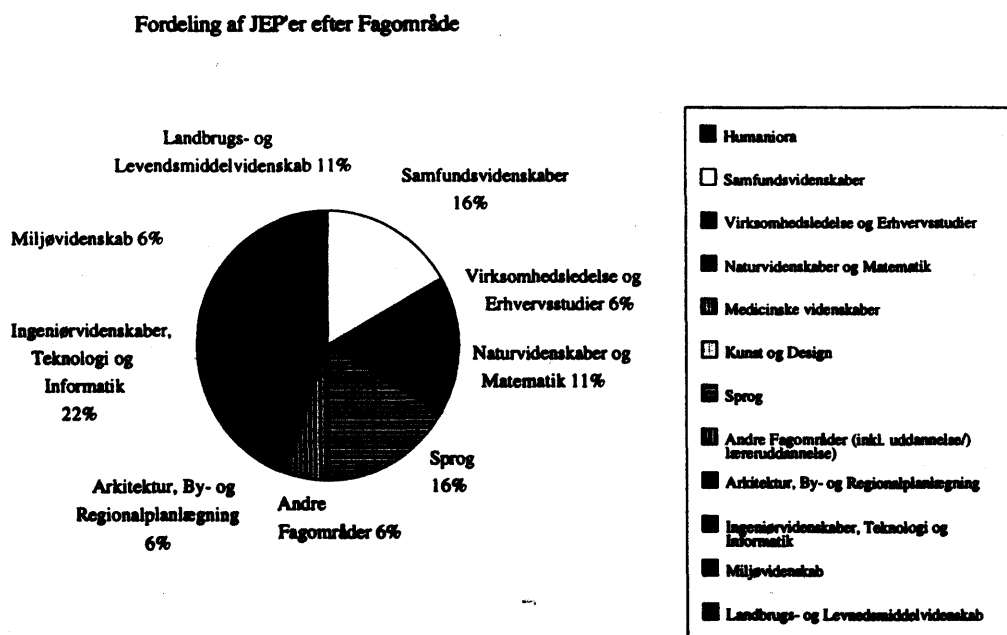
Estland tilsluttede sig Tempus-programmet i det akademiske år 1992/93, og i slutningen af 1993/94 var landet blevet tildelt en total-investering i Programmet på 4,63 MECU.

III. 4.2. Projekter

I slutningen af 1993/94 var der blevet tildelt støtte til den estiske deltagelse i 14 Fælleseuropæiske Projekter, 4 Supplerende Aktiviteter og 4 Ungdomsudvekslingsprojekter, mens der var blevet tildelt 156 Individuelle Mobilitetsstipendier til rejse mellem videregående uddannelsesinstitutioner i Estland og EF.

III. 4.2.1. Emneområder

Den samlede fordeling af Fælleseuropæiske Projekter inden for de forskellige fagområder er som følger:

III. 4.2.2. Perspektiver for 1994/95

I udvælgelsesrunden, der blev afsluttet i juni 1994, blev der tildelt støtte til 6 nye Fælleseuropæiske Projekter og 23 Individuelle Mobilitetsstipendier blev tildelt til rejse mellem videregående uddannelsesinstitutioner i Estland og EF (den første af to IMG udvælgelsesrunder for 1994/95).

Der blev ikke tildelt støtte til hverken Supplerende Aktiviteter eller Ungdomsudvekslingsprojekter i juni 1994, der var den første af to udvælgelsesrunder for det akademiske år 1994/95.

III. 4.3. Bemærkninger til estiske prioriteter i projekter godkendt for 1994/95

I JEP-udvælgelsen 1994/95 er følgende områder blevet defineret som prioriteter for Estland:

✧ *Fremme af inter-disciplinære studier.*

Dette område er blevet dækket af to nyligt godkendte projekter. Et af disse tilsigter udvikling af diplom-modulkurser for Ph. D. studerende, der er i arbejde og kompetencecertifikat i informationsteknologi for estiske lærere, der endnu ikke er kommet i arbejde, inden for alle fagområder og sektorer på 3 estiske universiteter (Tallin Pædagogisk Universitet, Tallin Teknisk Universitet og Tartu Universitet). Det andet projekt tilsigter udvikling og introduktion af nye undervisningsplaner (og undervisningsmateriale) i produktudvikling og entreprenørvirksomhed for universitetsstudier og for videregående uddannelseskurser på Efteruddannelsescentret ved Tallins Tekniske Universitet.

✧ *Introduktion af nye ledelsesformer og strukturer på estiske videregående uddannelsesinstitutioner.*

Dette område er endnu ikke blevet dækket af noget nyt godkendt projekt, grundet den lave kvalitet af de indkomne ansøgninger.

✧ *Introduktion af nye fagområder og metoder på estiske videregående uddannelsesinstitutioner.*

Dette område er blevet dækket af 3 nyligt godkendte projekter. Et af disse tilsigter oprettelse af to centre for Analytisk Filosofi på Tallinn Pædagogisk Universitet og Tartu Universitet og udvikling af kurser for kandidatstuderende og kandidater ved humaniora og samfundsvidenskaber. Det andet projekt tilsigter oprettelse af et nyt Institut for Laboratoriemedicin på Tartu Universitet og udvikling og introduktion af kandidat- og postgraduate undervisningsplaner til laboratoriemedicin. Det tredje projekt tilsigter en yderligere udvikling af eksisterende kurser og oprettelse af nye kurser gennem introduktion af undervisning i moderne musik på Estlands Musikkonservatorium i Tallinn.

Der er især blevet lagt vægt på projekter, som vil have en spredningseffekt på hele det videregående uddannelsessystem.

To ud af tre estiske prioritetsområder er blevet dækket af de nyligt godkendte projekter. Et andet godkendt projekt var et regionalt JEP, det hørte derfor ikke direkte ind under de nationale estiske prioriteter.

III. 4.4. Geografisk fordeling af igangværende JEP'er i Estland i 1994/95

10 estiske institutioner, fordelt på to byer (Tallin og Tartu), er involverede i JEP'er, som løber i 1994/95. 7 af disse institutioner (70%) ligger i hovedstaden Tallin.

III. 5. UNGARN

III. 5.1. Budget

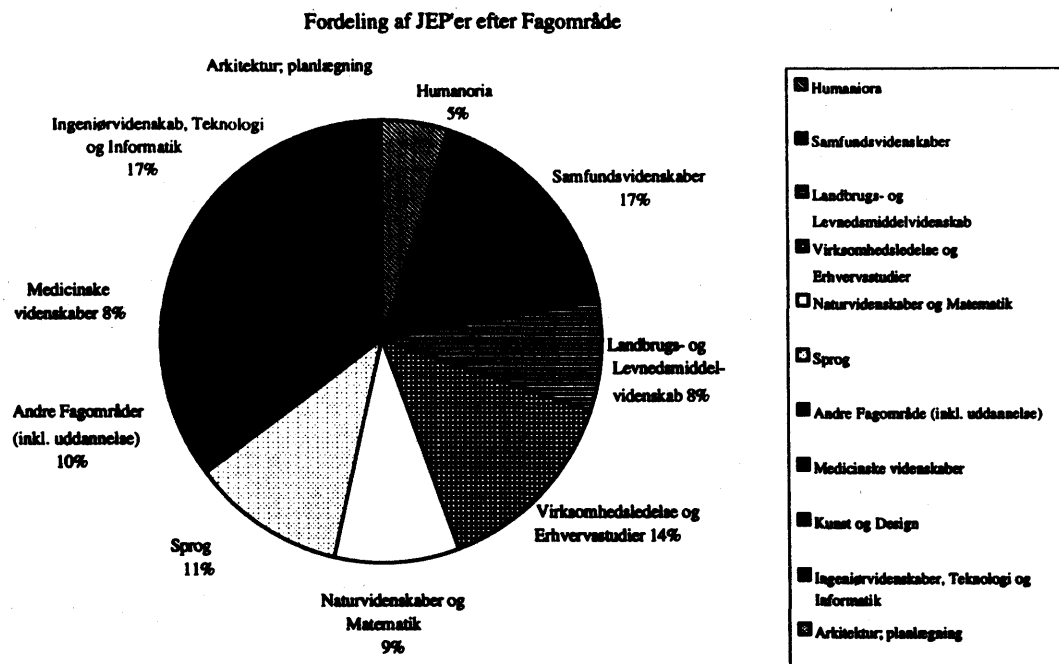
Ungarn har deltaget i Tempus-programmet siden det akademiske år 1990/91, og i slutningen af 1993/94 havde landet fået tildelt en total-investering i Programmet på 59,9 MECU.

III. 5.2. Projekter

I slutningen af 1993/94 var der blevet givet støtte til ungarsk deltagelse i 204 Fælleseuropæiske Projekter, 73 Supplerende Aktiviteter, 75 Ungdomsudvekslingsprojekter og 8 Fælleseuropæiske Netværk, mens der var blevet tildelt 944 Individuelle Mobilitetsstipendier til rejse mellem videregående uddannelsesinstitutioner i Ungarn og EF.

III. 5.2.1. Emneområder

Den samlede fordeling af Fælleseuropæiske Projekter inden for de forskellige fagområder er som følger:

III. 5.2.2. Perspektiver for 1994/95

I udvælgelsesrunden fuldstændt i juni 1994, blev der givet støtte til 41 nye Fælleseuropæiske Projekter og 24 Individuelle Mobilitetsstipendier blev tildelt til rejser mellem videregående uddannelsesinstitutioner i Ungarn og EF (den første af to IMG udvælgelsesrunder for 1994/95).

I juni 1994 blev der tildelt støtte til fire Supplerende Aktiviteter (inklusiv 1 CME+) og 6 Ungdomsudvekslingsprojekter. Dette var den første af to udvælgelsesrunder for det akademiske år 1994/95.

III. 5.3. Bemærkninger til de ungarske prioriteter i projekter for 1994/95

I JEP-udvælgelsen 1994/95 er følgende områder blevet defineret som prioriteter for Ungarn:

- ✧ *Udvikling af nye undervisningsplaner, som fører til opbygning af nye akademiske og faglige profiler inden for videregående uddannelsesinstitutioner, og som har forbindelse med udviklingsstrategien for de omhandlede institutioner.*

Dette område er blevet dækket på tilfredsstillende vis af de indkomne ansøgninger, som resulterede i godkendelse af 20 nye projekter med dette mål. Et af disse projekter tilsigter, for eksempel, etablering af et kandidatprogram inden for landbrugsledelse på Debrecen Universitet for Landbrugsvidenskab.

- ✧ *Omfattende udvikling af en hel institution eller dele af den i overensstemmelse med udviklingsstrategien for den omhandlede institution.*

Dette område er endnu ikke blevet dækket af et nyligt godkendt projekt, grundet den dårlige kvalitet af de indkomne ansøgninger. Dette skyldtes især manglen på et dokument vedrørende institutionens udviklingsstrategi i de modtagne ansøgninger.

- ✧ *Efteruddannelse af akademikere: kursusudvikling og etablering af Ph.D.-programmer på universiteterne.*

Dette område er blevet dækket på tilfredsstillende vis af de indkomne ansøgninger, hvilket resulterede i godkendelsen af 10 nye projekter med denne form for målsætning. Et af disse projekter tilsigter, for eksempel, udvikling af veterinæruddannelsen i Ungarn gennem forberedelse af Universitetet for Veterinærvidenskab i Budapest til at blive akkrediteret som en 'EU-anerkendt uddannelsesinstitution' inklusiv oprettelse af 7 nye/ajourførte undervisningsplaner med tilfredsstillende undervisningsmateriale, et videreuddannelsesprogram for akademiske kandidater, som skal udvikle kurser inden for 9 forskellige områder, og et operativt Ph.D.-program inden for 8 forskellige områder.

- ✧ *Udvikling af universitetsledelse.*

Dette område var ikke specielt godt dækket af de indkomne ansøgninger, og derfor blev kun 3 nye projekter med denne form for målsætning godkendt. Et af disse projekter tilsigter udvikling af ledelsesstrategier og -teknikker på de ungarske universiteter i Budapest, Pécs, Debrecen og Veszprém, og af deres kapacitet til at gennemføre strategipolitikker på langt og mellemlangt sigt inden for universitetsledelse, evalueringssystemskvalitet og universitet/virksomhedssamarbejde.

✦ *Udvikling af universiteters kapacitet til at tilbyde efter- og videreuddannelse.*

Dette område var ikke specielt godt dækket af de indkomne ansøgninger og bliver derfor kun dækket af 4 nye godkendte projekter. Et af disse projekter tilsigter udvikling af universitets-, postgraduate og videreuddannelse og selvstudier programmer inden for "mekatronik" ved Fakultet for Maskiningeniører på Miskolc Universitet og oprettelse af et Center for Videreuddannelse, som skal fungere som kontaktflade med det ungarske erhvervsliv og tilbyde uddannelse for personale på erhvervs- og tekniske skoler.

Derudover, blev der givet prioritet til projekter, som tilsigtede involvering af en eller flere af de ovenfor nævnte målsætninger inden for området af Europæiske studier. Grundet det begrænsede antal og kvaliteten af sådanne forslag, er dette område blevet dækket af ikke mere end to nyligt godkendte projekter. Et af dem tilsigter oprettelse af et Center for Europæiske Studier og Uddannelse på Budapest Universitet for Økonomi.

Inden for rammen af de ovennævnte målsætninger, blev der også givet præference til projekter, som indeholder så mange af de følgende aspekter som muligt:

- udvikling af undervisningsmetoder, der kan anvendes over for et større antal studerende;
- udvikling af fælles undervisningsplaner med EU universiteter, der fører til gensidig anerkendelse af studieperioder og dobbelte akademiske grader (7 sådanne projekter er blevet godkendt);
- afvikling i universitetsaktiviteter (især dem, der skal dække de ændrede beskæftigelsesbehov);
- udvikling af samarbejde mellem universiteter og erhvervsliv (virksomheder), (6 sådanne projekter er blevet godkendt);
- forbedring af samarbejdet mellem ungarske videregående uddannelsesinstitutioner;
- udvikling af samarbejde inden for en basisuddannelse mellem videregående uddannelsesinstitutioner og forskningsinstitutioner;
- støtte til trans-europæiske netværk til studentermobilitet (8 nye mobilitetsprojekter er blevet godkendt);
- ungarsk koordinering af projekterne (78% af de nyligt godkendte projekter med ungarsk involvering har ungarske koordinatore);
- opnåelse af supplerende støtte;
- fortsættelse af finansieringen efter de maksimale tre års Tempus støtte;
- udvikling af spredningseffekt (f.eks. læreruddannelse);
- aktiviteter, der støtter Ungarns integrering i Den Europæiske Union.

Visse godkendte projekter omfatter mere end et prioritetsområde. Størstedelen af de ungarske prioriteter, inklusive præferencerne, er blevet dækket af de nyligt godkendte projekter.

III. 5.4. Geografisk fordeling af igangværende JEP'er i Ungarn i 1994/95

90 ungarske institutioner, fordelt på 25 forskellige byer, er involverede i JEP'er, som løber i 1994/95. 44 af disse institutioner (49%) ligger i Budapest. Debrecen, Pécs, Győr og Szeged er de andre byer, bortset fra hovedstaden, hvor igangværende JEP'er er bedst repræsenteret.

III. 6. LETLAND

III. 6.1. Budget

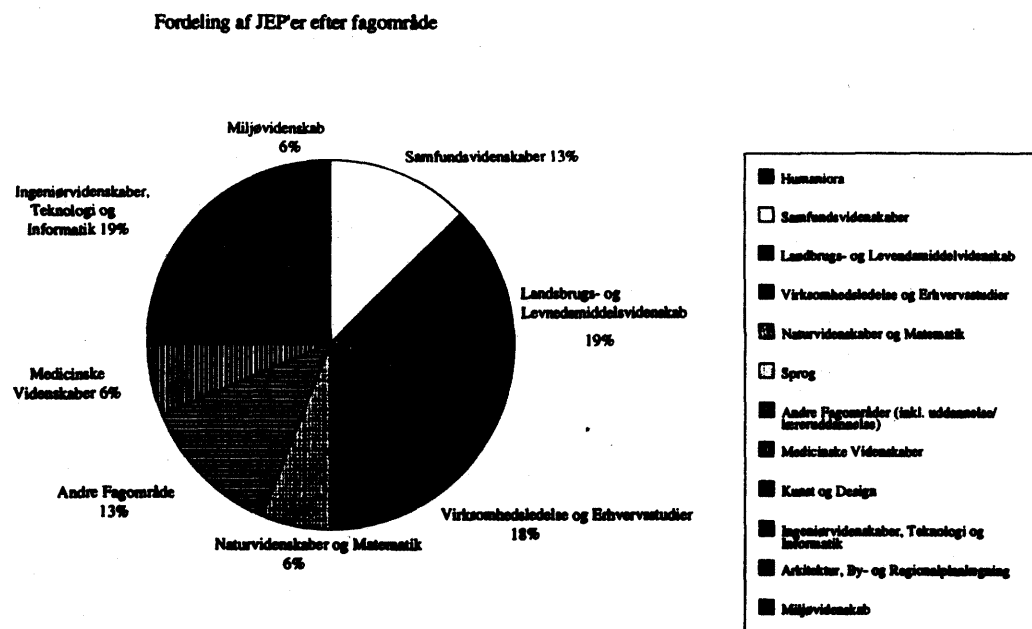
Letland tilsluttede sig Tempus-programmet i det akademiske år 1992/93, og i slutningen af 1993/94 var landet blevet tildelt en total-investering i Programmet på 6,2 MECU.

III. 6.2. Projekter

I slutningen af 1993/94 var der blevet tildelt støtte til den lettiske deltagelse i 17 Fælleseuropæiske Projekter, 2 Supplerende Aktiviteter og 12 Ungdomsudvekslingsprojekter, mens der var blevet tildelt 139 Individuelle Mobilitetsstipendier til rejse mellem videregående uddannelsesinstitutioner i Letland og EF.

III. 6.2.1. Emneområder

Den samlede fordeling af Fælleseuropæiske Projekter inden for de forskellige fagområder er som følger:

III. 6.2.2. Perspektiver i 1994/95

I udvælgelsesrunden i juni blev der tildelt støtte til 6 nye Fælleseuropæiske Projekter, 2 Supplerende Aktiviteter og 1 Ungdomsudvekslingsprojekt og 25 Individuelle Mobilitetsstipendier fik tildelt støtte til rejser mellem videregående uddannelsesinstitutioner i Letland og EF. Den anden udvælgelsesrunde for Supplerende Aktiviteter, Ungdomsudveksling og Individuelle Mobilitetsstipendier for 1994/95 er endnu ikke afsluttet.

III. 6.3. Bemærkninger til lettiske prioriteter i projekter godkendt for 1994/95

I 1994/95 er følgende projektmål blevet defineret som prioriteter for Letland:

- ✦ *Introduktion af nye uddannelsesteknologier og undervisningsmetoder for voksenuddannelse og ajourføring af skolelærere på folkeskole-, gymnasie- og universitetsniveau.*

Dette område er blevet dækket af 2 nyligt godkendte projekter. Et af dem tilsigter udvikling af centre for voksenuddannelse med henblik på omstrukturering af det lettiske efteruddannelses-system for lærere, samt omstrukturering/oprettelse af undervisningsplaner inden for emneområderne voksenuddannelse, historie, sociologi, modersmål (lettisk), matematik, videnskab og særlig uddannelse for generelle efteruddannelseskurser for lærere og Ph.D. kurser på 4 lettiske videregående uddannelsesinstitutioner (Daugavpils Pædagogiske Institut, Liepajas Pædagogiske Højere Skole, Institut for Fremmelsen af Uddannelse i Riga og Letlands Universitet i Riga). De andre projekter tilsigter oprettelse af multi-media laboratorier på Daugavpils Pædagogiske Institut og Liepajas Pædagogiske Højere Skole med henblik på implementering af et kursus i 'Computer og Multi-media Teknologiuddannelse' til brug for basislæreruddannelse og uddeling til genopfriskningskurser for lærere.

- ✦ *Udvikling af nye undervisningsplaner og studier inden for de nationale Phare prioritetsområder angående landbrug, miljø- og energistudier. Projektkoordinatorene er blevet henstillet til at søge supplerende finansiell støtte til supplerende aktiviteter omhandlende disse områder.*

Dette område er blevet dækket af et nyligt godkendt projekt, som tilsigter oprettelse af et center på Letland Universitet (Riga) for de nyeste computermetoder i maskiningeniørstudiet for energi- og miljøstudier inklusiv udvikling af nye kurser inden for maskin-, proces- og materialelæreteknik på Bachelor og Master niveau.

- ✦ *Udvikling af mobilitetsprojekter, særlig for studerende og personale fra mindre/periferiske universiteter i Letland med henblik på at forbedre deres internationale kontakter.*

Dette område er blevet dækket af to nyligt godkendte JEP'er. Et af disse projekter tilsigter oprettelse af et mobilitetsnetværk hvorved universitets- og Ph.D.studerende fra europæiske lande, særlig fra Letland, vil gennemgå en mobilitetsperiode ved et andet universitet med fuld akademisk anerkendelse. Det andet projekt tilsigter introduktion af to kurser i korledelse og musikterapi samt ajourføring af eksisterende og introduktion af nye kurser ved afdelingerne for symfonisk dirigering, blæserinstrumenter og sangstudier og omstrukturering af den endelige eksamen (BA) for klaver- og strengeafdelingerne ved Jazeps Vitola Lettiske Musikkonservatorium i Riga.

Alle de lettiske prioritetsområder er blevet dækket af de nyligt godkendte JEP'er. Et af de godkendte projekter var et regionalt projekt og hørte derfor ikke direkte ind under de nationale lettiske prioriteter.

Prioriteterne for JEP'er i 1994/95 omhandlede en række strukturproblemer, eftersom det krævede nye undervisningsplaner inden for Phare prioritetsområderne for Letland i landbrugs-, miljø- og energistudierne.

III. 6.4. Geografisk fordeling af igangværende JEP'er i Letland

18 lettiske institutioner, fordelt på 6 forskellige byer, er involverede i igangværende JEP'er i 1994/95. 13 af disse institutioner (72%) ligger i Riga (Letlands hovedstad). De resterende 5 byer er involverede med hver én institution.

III. 7. LITAUEN

III. 7.1. Budget

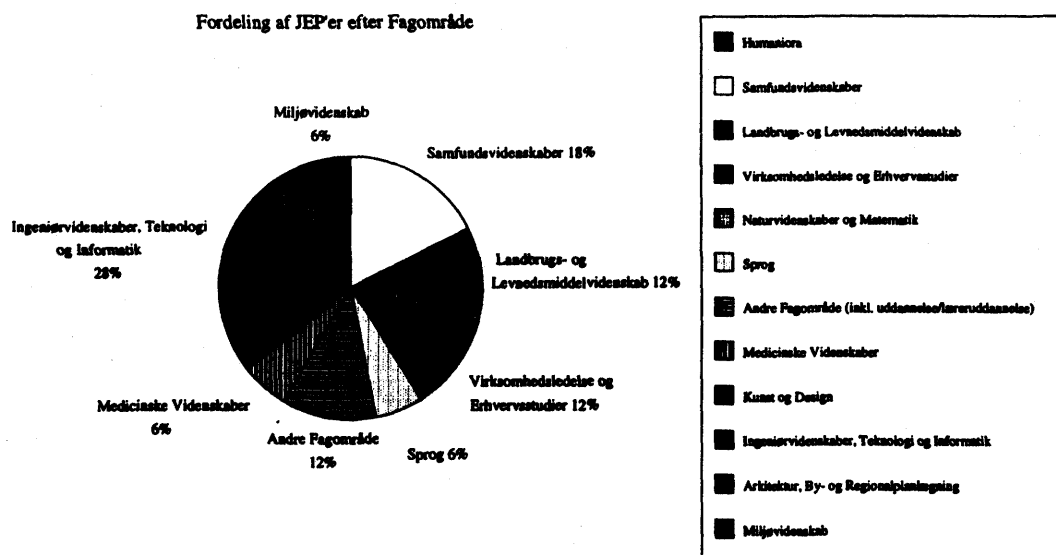
Litauen tilsluttede sig Tempus-programmet i det akademiske år 1992/93, og i slutningen af 1993/94 var landet blevet tildelt en total-investering i programmet på 6,70 MECU.

III. 7.2. Projekter

I slutningen af 1993/94 var der givet støtte til den litauiske deltagelse i 16 Fælleseuropæiske Projekter, 7 Supplerende Aktiviteter og 11 Ungdomsudvekslingsprojekter, mens der var blevet tildelt 147 Individuelle Mobilitetsstipendier til rejse mellem videregående uddannelsesinstitutioner i Litauen og EF.

III. 7.2.1. Emneområder

Den samlede fordeling af Fælleseuropæiske Projekter inden for de forskellige fagområder er som følger:

III. 7.2.2. Perspektiver for 1994/95

I udvælgelsesrunden i juni 1994, blev der givet støtte til 5 nye Fælleseuropæiske Projekter og 21 Individuelle Mobilitetsstipendier blev tildelt til rejse mellem videregående uddannelsesinstitutioner i Litauen og EF (den første af to IMG udvælgelsesrunder for 1994/95). I juni 1994 blev der givet støtte til én Supplerende Aktivitet og ét Ungdomsudvekslingsprojekt (den første af to udvælgelsesrunder for det akademiske år 1994/95).

III. 7.3. Bemærkninger til litauiske prioriteter i projekter godkendt for 1994/95

I 1994/95 er følgende områder blevet defineret som prioriteter for Litauen:

✧ *Miljøstudier inden for følgende områder:*

- energibesparelse;
- materialebesparende teknologier.

Dette område er blevet dækket af to nyligt godkendte projekter. Et af dem tilsigter omstrukturering af undervisningsprogrammer i maskinkonstruktion, ledelse og administration på fakulteterne for Miljøkemi/-Maskinteknik på Kaunas Teknologiske Universitet, og oprettelse af et Center for ressourcer og teknologi inden for miljøområdet. Det andet projekt tilsigter oprettelse af et netværk for Miljøcentre på fire deltagende litauiske universiteter (Kaunas Teknologiske Universitet, Det Litauiske Akademi for Landbrugsmaskinteknik, Vytautas Magnus Universitet i Kaunas og Vilnius Universitet), som tilbyder et uddannelsesprogram i miljøbeskyttelse og vedligeholdende udvikling, der tages som en yderligere kvalifikation efter en Bachelor-uddannelse eller som enkelte kurser integrerede i Bachelor, Master, eller Ph.D. kurser.

✧ *Omstrukturering af landbrugsuddannelsen med særlig henblik på en landbrugsreform og landbrugsteknologi.*

Dette område er blevet dækket af et nyligt godkendt JEP, som tilsigter omstrukturering af eksisterende undervisningsplaner og integrering af anvendte forskningsaktiviteter inden for undervisningen på Det Litauiske Akademi for Landbrugsmaskinteknik og Det Litauiske Akademi for Veterinærmedicin.

✧ *Multi-disciplinær metode til transport- og kommunikationsstudier.*

Dette område er blevet dækket af et nyligt godkendt JEP, som tilsigter kundskabs- og teknologioverførsel inden for områder rettet mod transport, distribution og logistik, inklusiv oprettelse af et 'Uddannelsescenter' ved Afdelingen for Transportledelse på Vilnius' Tekniske Universitet og revision og ajourføring af undervisningsplaner og uddannelse og udvikling af nye kurser.

Der er givet præference til projekter, som udvikler integrering af forskning på universiteter og individuelle fakulteter. Alle de litauiske prioritetsområder er blevet dækket af de nyligt godkendte JEP'er. Et af de godkendte projekter, var et regionalt projekt og hører derfor ikke direkte ind under de nationale litauiske prioriteter.

III. 7.4. Geografisk fordeling af løbende JEP'er i Litauen

16 institutioner, fordelt på 5 forskellige byer, er involverede i igangværende JEP'er i 1994/95. 5 af disse institutioner (31%) ligger i Vilnius (Litauens hovedstad). Kaunas og Siauliai er de andre byer, bortset fra Vilnius, hvor igangværende JEP'er er bedst repræsenteret.

III. 8. POLEN

III. 8.1. Budget

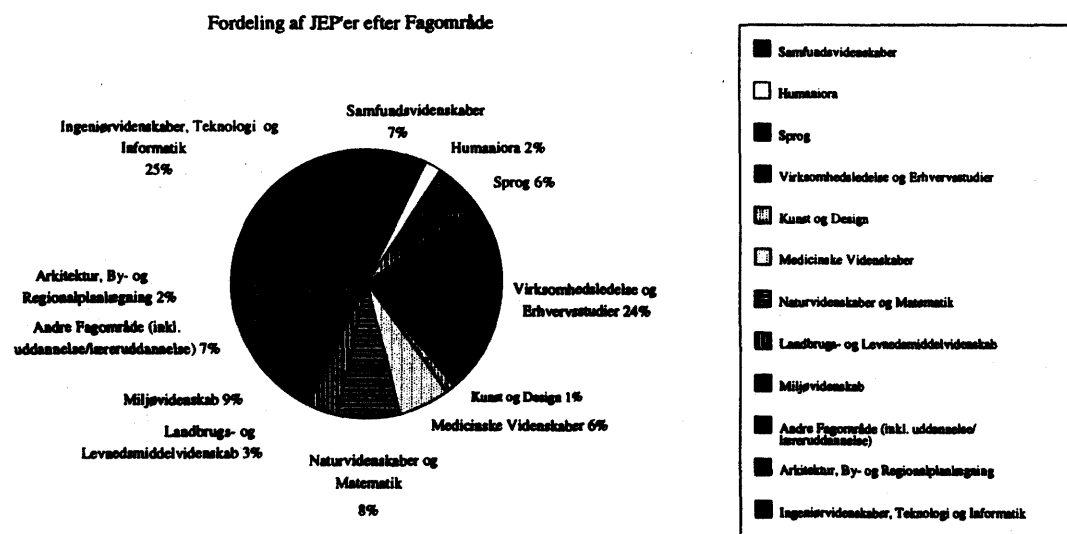
Polen har deltaget i Tempus-programmet siden det akademiske år 1990/91, og i slutningen af 1993/94 havde landet fået tildelt en total-investering i programmet på 97,53 MECU.

III. 8.2. Projekter

I slutningen af 1993/94 var der givet støtte til polsk deltagelse i 248 Fælleseuropæiske Projekter, 76 Supplerende Aktiviteter, 171 Ungdomsudvekslingsprojekter, 51 Ungdomsudvekslingspilotprojekter⁹ og 16 Fælleseuropæiske Netværk, mens der er blevet tildelt 2190 Individuelle Mobilitetsstipendier til rejser mellem videregående uddannelsesinstitutioner i Polen og EF.

III. 8.2.1. Emneområder

Den samlede fordeling af Fælleseuropæiske Projekter inden for de forskellige fagområder er som følger:

III. 8.2.2. Perspektiver for 1994/95

I udvælgelsesrunden, der blev afsluttet i juni 1994, blev der givet støtte til 91 nye Fælleseuropæiske Projekter og 117 Individuelle Mobilitetsstipendier blev tildelt til rejser mellem videregående uddannelsesinstitutioner i Polen og EF (den første af to IMG udvælgelsesrunder for 1994/95). I juni 1994 blev der givet støtte til 8 Supplerende Aktiviteter og 13 Ungdomsudvekslingsprojekter (den første af to udvælgelsesrunder for det akademiske år 1994/95).

(Stipendier til 1994/95 JEN og Ungdomsudvekslingspilotprojekter var i skrivende stund endnu ikke blevet uddelt.)

⁹ I den første af to udvælgelsesprocedurer for budget-året 1993/94, blev 33 Ungdomsudvekslingspilotprojekter tildelt stipendier i januar 1994.

III. 8.3. Bemærkninger til de polske prioriteter i projekter godkendt for 1994/95

De polske prioriteter præsenteret i Vejledning for Ansøgere 1994/95 var:

- Udvikling af universitet-virksomhedssamarbejde;
- Udvikling og omstrukturering af korte videregående uddannelseskurser;
- Introduktion og modernisering af efteruddannelseskurser for akademikere;

i 6 brede malfagområder.

De polske autoriteter havde oprindeligt defineret hvilken procentdel af de samlede godkendte projekter, der skulle høre ind under hver disciplin. Dette viste sig dog at være for besværligt at gennemføre, eftersom de indkomne ansøgninger ikke fulgte det samme mønster. Som det kan ses i tabellen nedenfor, fulgte de godkendte projekter derfor mønstret for de indkomne ansøgninger i fordeling efter fagområde i stedet for det mønster, som var blevet fastsat oprindeligt.

Prioritetsområder	anbefalede % af det samlede	% af indkomne ansøgninger	% af godkendte projekter
Økonomi/management	15%	24%	23%
Maskinteknik/teknologi	15%	36%	36%
Europæiske studier/moderne Europæiske sprog	25%	10%	12%
Miljøbeskyttelse	15%	16%	12%
Samfunds- og stats-videnskab	15%	7%	5%
Medicin/Naturvidenskab/ Matematik/Historie/Arkæologi/ Kunst og Design	15%	7%	11%

Prioritetsområdet for *økonomi og management* er blevet dækket af 19 nyligt godkendte projekter. Et af disse projekter tilsigter oprettelse af et "tredie grads" uddannelsescenter for ledelse af markedsføring for landbrug og landbrugsfødevarer på Landbrugsakademiet Warszawa. Derudover, tilsigter det udvikling af fællesskaber mellem polske landbrugs- og landbrugsfødevarer virksomheder og det omhandlede akademi.

Området for *maskinteknik og teknologi* er blevet dækket af 29 nyligt godkendte projekter. Et af disse projekter tilsigter, for eksempel, udvikling af en ny bachelor grad, forbedring af den akademiske Mastergrad og introduktion af efteruddannelseskurser for professionelle i erhvervsinformatik på Afdelingen for Informationssystemer ved Gdansk Universitet.

Området for *europæiske studier og moderne europæiske sprog* er blevet dækket af 10 nyligt godkendte projekter. Et af disse projekter tilsigter forberedelse af et nyt universitetskursus i Den Europæiske Union's økonomi og polsk integrering i Den Europæiske Union på to polske universiteter (Akademiet for Økonomi i Wrocław og Wrocław Universitet). Projektets målgruppe vil være erhvervs- og jurastuderende, og kurserne vil inkludere uddannelse af lærere og Ph.D. studerende og udvikling af undervisningsmateriale.

Området for *miljøbeskyttelse* er blevet dækket af 10 nyligt godkendte projekter. Et af disse projekter tilsigter introduktion af inter-disciplinære kurser omhandlende miljøkontrol (korte kurser, førstegrads- og efteruddannelsesniveau) på Fakultetet for Elektronik ved Gdansk Tekniske Universitet. Kurserne fuldendes med oprettelsen af et laboratorium for forureningskontrol, forbedring af edb-programmer på bibliotekerne og efteruddannelse af personale fra universiteter, virksomheder og offentlige ansatte.

Området for *samfunds- og statsvidenskab* er blevet dækket af 4 nyligt godkendte projekter. Et af disse tilsigter, for eksempel, introduktion af kortvarige kurser for uddannelsen i social velfærd på Institutet for Anvendte Samfundsvidenskaber ved Warszawa Universitet.

Området, som indbefatter 6 forskellige fagområder, (*medicin, naturvidenskaber, matematik, historie, arkæologi, kunst og design*) er blevet dækket af 9 nyligt godkendte JEP'er. Et af disse projekter tilsigter udvikling af en ny undervisningsplan inden for miljøkemi på førstegrads-, Master- og Ph.D.-niveau på 3 polske universiteter (Jagiellonian Universitet i Cracow, Adam Mickiewicz Universitet i Poznan og Wroclaw Universitet), inklusiv efteruddannelse af lærere og studerende, organisering af praktikpladser og oprettelse af et laboratorium.

Alle polske prioriteter er blevet dækket af de nyligt godkendte projekter, både hvad angår de strukturelle forudsætninger (f.eks. udvikling af universitet-virksomhedssamarbejde) og målfagområderne, også selv om fordelingen af de godkendte projekter inden for de forskellige fagområder var forskellig fra den oprindeligt definerede. Dette er grunden til, at man har opgivet at bruge præ-definering til fordeling af emneområder for den fremtidige (1995/96) JEP-udvælgelse.

III. 8.4. Geografisk fordeling af igangværende JEP'er i Polen i 1994/95

167 polske institutioner, fordelt på 38 forskellige byer, er involverede i igangværende JEP'er i 1994/95. 38 af disse institutioner (23%) ligger i Warszawa. Katowice, Cracow, Lodz, Poznan og Wroclaw er de andre byer, bortset fra hovedstaden, hvor igangværende JEP'er bedst repræsenteret.

III. 9. RUMÆNIEN

III. 9.1. Budget

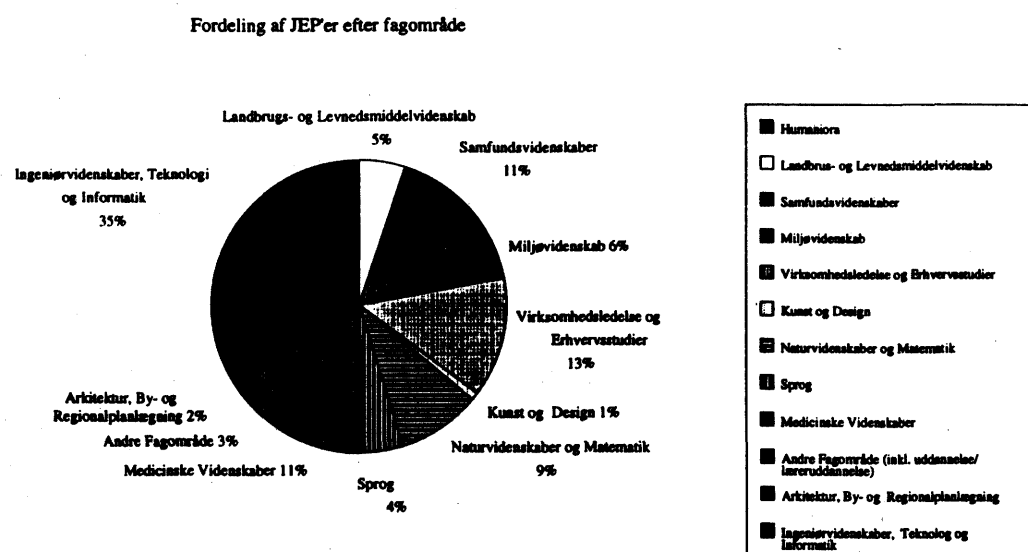
Rumænien tilsluttede sig Tempus-programmet i det akademiske år 1991/92, og i slutningen 1993/94 havde landet fået tildelt en total-investering i programmet på 41,75 MECU.

III. 9.2. Projekter

I slutningen af 1993/94 var der blevet givet støtte til den rumænske deltagelse i 94 Fælleseuropæiske Projekter, 32 Supplerende Aktiviteter og 44 Ungdomsudvekslingsprojekter, mens 692 Individuelle Mobilitetsstipendier var blevet tildelt til rejser mellem videregående uddannelsesinstitutioner i Rumænien og EF.

III. 9.2.1 Emneområder

Den samlede fordeling af Fælleseuropæiske Projekter inden for de forskellige fagområder er som følger:

III. 9.2.2. Perspektiver for 1994/95

I udvælgelseproceduren, der blev afsluttet i juni 1994, blev der tildelt støtte til 24 nye Fælleseuropæiske Projekter og 110 Individuelle Mobilitetsstipendier blev tildelt til rejser mellem videregående uddannelsesinstitutioner i Rumænien og EF (den første af to udvælgelsesrunder for 1994/95). 3 Supplerende Aktiviteter og 6 Ungdomsudvekslingsprojekter blev støttet i juni 1994 (den første af to udvælgelsesrunder for det akademiske år 1994/95).

III. 9.3. Bemærkninger til de rumænske prioriteter i projekter godkendte for 1994/95

De rumænske prioriteter præsenteret for 1994/95 JEP-udvælgelsen var:

- ✧ *Udvikling af kortvarig videregående uddannelse på universitetsplan (collegii) inden for emneområder med relation til maskinteknik-, anvendt økonomi-, landbrugs- og sekretærialstudier.*

Dette mål opfyldes af to nyligt godkendte projekter. Et af disse projekter tilsigter udvikling af kortvarig videregående uddannelse ved 4 rumænske universiteter (Akademiet for Økonomistudier i Bukarest, Intitutet for Arkitektur 'Ion Mincu' i Bukarest, Bukarest Polytekniske Universitet og Cluj-Napoca Tekniske Universitet) inden for områderne: maskinteknik, anvendt økonomi, sekretæriale aktiviteter og arkitektur ved ajourføring af de omhandlede undervisningsplaner og oprettelse/modernisering af passende laboratorier samt ved etablering af et center for samarbejde med erhvervslivet.

- ✧ *Udvikling af universitet/virksomhedssamarbejde via oprettelsen af universitetscentre, som tilbyder uddannelses-/efteruddannelseskurser til virksomheder.*

Dette område er blevet dækket af 4 nyligt godkendte projekter, se blandt andet eksemplet ovenfor.

- ✧ *Oprettelse af kurser for akademiske Master-grader i naturvidenskaber og humaniora.*

Kun et projekt, der var rettet mod denne målsætning, blev godkendt i 1994/95. Dette projekt tilsigter oprettelse af en ny akademisk Mastergrad i filosofi (fem års studium) på Fakultetet for Filosofi på Bukarest Universitet og indførelse af filosofikurser i undervisningsplanen ved Bukarest Polytekniske Universitet.

- ✧ *Udvikling af studentermobilitet.*

To nye mobilitets-JEP'er blev støttestøttet godkendt.

Der blev givet prioritet til projekter inden for følgende emneområder:

- ✧ *Miljøbeskyttelse inden for følgende områder:*
 - udvikling af undervisningsplaner i miljøvidenskab;
 - atomsikkerhed og strålingsbeskyttelse.

Dette område er blevet dækket af 3 nyligt godkendte projekter, som alle er rettet mod udviklingen af undervisningsplaner. Et af disse projekter tilsigter, for eksempel, oprettelse af et uddannelsescenter for miljøvenlige landbrugsteknologier, til brug for kandidater, Ph.D.-studerende og videre- og efteruddannelse på Universitetet for Landbrugsvidenskab i Bukarest og på to tekniske universiteter (Timisoara og Iasi). Projektet involverer oprettelsen af 4 nye undervisningsplaner inden for området.

- ✧ *Sundhedsvidenskab i området ledelse inden for sundhedspleje.*

Dette område er blevet dækket af 2 nyligt godkendte projekter. Et af disse projekter tilsigter formgivning og implementering af nye undervisningsplaner inden for ledelse i sundhedspleje på universitets- og Ph.D.-niveau på Universiteterne for Medicin og Farmaci i Bukarest og Iasi.

✧ *Samfundsvidenskaber inden for områderne social velfærd og arbejdsløshed.*

Dette område er blevet dækket af 2 nyligt godkendte JEP'er, af hvilke ét tilsigter etablering af uddannelse på doktorniveau centreret omkring arbejdsrelaterede samfundsvidenskaber på Iasi Universitet, udvikling af Skolen for Socialrådgiver ved det samme universitet, og oprettelse af et Ph.D.-eksamensbevis for socialt arbejde på Suceava Universitet.

✧ *Økonomi.*

- virksomhedsadministration og -ledelse af små og mellemstore private virksomheder inden for industri, service og landbrug;
- bankvæsen og offentlig finansiering.

Dette område er blevet dækket af 5 nyligt godkendte projekter, som alle er inden for virksomhedsadministration og -ledelse. Et af disse projekter tilsigter oprettelse af et Europæisk Institut for Administration af Virksomheder sammensat af syv sektorer på rumænske partneruniversiteter¹⁰ og undervisning af intensive videregående uddannelseskurser inden for områderne virksomhedsledelse og -administration, hotel og turisme samt kurser på doktor- og masterniveau i ledelse og administration af virksomheder.

✧ *Højteknologi*

- udvikling af kurser i teknologioverførsel og distribueret databehandling (4 godkendte projekter);
- nye teknologimaterialer (3 godkendte projekter).

Dette område er blevet dækket af 7 nyligt godkendte projekter. Et projekt tilsigter, for eksempel, oprettelse af et Teknologioverførselscenter i datamatstøttet konstruktion på Cluj-Napoca's Tekniske Universitet, som tilbyder uddannelse i form af korte kurser for færdige ingeniører og ingeniørstuderende, installering af et Informationspunkt tilsluttet europæiske netværk samt forbedring af biblioteket. Cluj-Napoca's TU er projektets koordinator og 'Transilvania' Universitet i Brasov er også involveret.

Præference blev givet til projekter i hvilke:

- ♦ Koordinatoren var et rumænsk universitet (83% af nye godkendte JEP'er er koordinerede af rumænske institutioner);
- ♦ to eller flere rumænske universiteter deltog i projektet (92% af nye godkendte JEP'er har mere end et rumænsk partneruniversitet);
- ♦ studenter var direkte involverede i formuleringen og ledelsen af mobilitetsprojekter:

Alle rumænske prioriteter er blevet dækket af de nyligt godkendte projekter, både hvad angår de strukturelle forudsætninger (f.eks. udvikling af universitet/virksomhedssamarbejde) og målfagområderne.

¹⁰ Transilvania Universitet i Brasov, "Babes Bolyai" Universitet i Cluj-Napoca, "Ovidius" Universitet i Constanta, Craiova Universitet, "Alexandru Ioan Cuza" Universitet i Iasi og Timisoara Universitet.

III. 9.4. Geografisk fordeling af igangværende JEP'er i Rumænien i 1994/95

135 rumænske institutioner, fordelt på 22 forskellige byer, er involverede i igangværende JEP'er i 1994/95. 36 af disse institutioner (27%) ligger i Bukarest. Brasov, Iasi, Cluj-Napoca og Timisoara er de andre byer, bortset fra hovedstaden, hvor igangværende JEP'er er bedst repræsenteret.

I 1994 deltog 29 af 50 videregående uddannelsesinstitutioner i Rumænien i JEP'er.

III. 10. DEN SLOVAKISKE REPUBLIK

III. 10.1. Budget

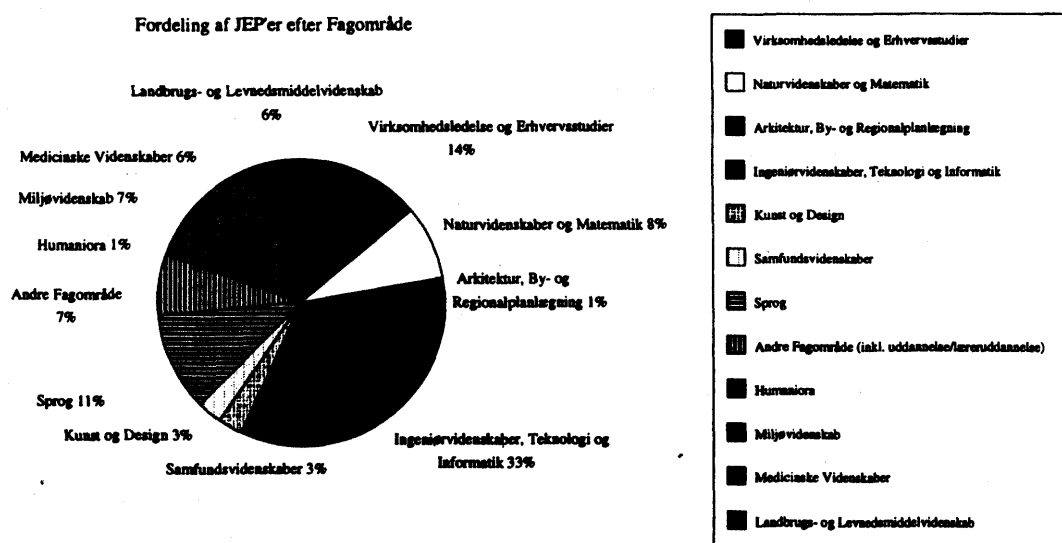
Den Slovakiske Republik har deltaget i Tempus-programmet siden det akademiske år 1990/91, først som del af Den Tjekkoslovakiske Føderalistiske Stat og siden januar 1993 som en separat enhed. I slutningen af 1993/94 havde Den Slovakiske Republik fået tildelt en anslået total-investering i Programmet på mere end 17,83 MECU¹¹

III. 10.2. Projekter

I slutningen af 1993/94 var der tildelt støtte til den slovakiske deltagelse i 82 Fælleseuropæiske Projekter, 20 Supplerende Aktiviteter, 26 Ungdomsudvekslingsprojekter* og 2 Fælleseuropæiske Netværk, mens 472 Individuelle Mobilitetsstipendier var tildelt til rejser mellem videregående uddannelsesinstitutioner i Slovakiet og EF.

III. 10.2.1 Emneområder

Den samlede fordeling af Fælleseuropæiske Projekter inden for de forskellige fagområder er som følgende:

III. 10.2.2. Perspektiver i 1994/95

I udvælgelsesrunden, der afsluttedes i juni 1994, blev der tildelt støtte til 15 nye Fælleseuropæiske Projekter og 27 Individuelle Mobilitetsstipendier til rejser mellem videregående uddannelsesinstitutioner i Slovakiet og EF (den første af to IMG udvælgelsesrunder for 1994/95). En Supplerende Aktiviteter og 3 Ungdomsudvekslingsprojekter fik støtte i juni 1994 (den første af to udvælgelsesrunder for det akademiske år 1994/95).

¹¹ Beregningen af den anslåede værdi er blevet udregnet på basis af en fordeling af støtten i henhold til de relative befolkningsstørrelser i de Tjekiske Lande og i Den Slovakiske Republik, i forholdet 2:1.

* De to sidste tal er kun overslag.

III. 10.3. Bemærkninger til de slovakiske prioriteter i projekter godkendt for 1994/95

De slovakiske prioriteter for 1994/94 JEP-udvælgelsen var:

- ✧ *Fremme af universitet/virksomhedssamarbejde.*

Denne målsætning bliver opfyldt af 3 nyligt godkendte projekter. Et eksempel herpå gives i behandlingen af prioritetsemneområderne nævnt nedenfor.

- ✧ *Introduktion af en kortvarig universitetsuddannelse (Bachelor niveau) ved slovakiske universiteter.*

Denne målsætning bliver opfyldt af 3 nyligt godkendte projekter. Et eksempel herpå gives i behandlingen af prioritetsemneområderne nævnt nedenfor.

- ✧ *Introduktion af et meritssystem og oprettelse af modulstrukturerede akademiske grader inden for det slovakiske videregående uddannelsessystem.*

Denne målsætning bliver opfyldt af 3 nyligt godkendte projekter. Et eksempel herpå gives i behandlingen af prioritetsemneområderne nævnt nedenfor.

- ✧ *Udvikling af multi-disciplinære mobilitetsprojekter som et instrument for strukturelle ændringer i videregående uddannelsesinstitutioner.*

3 nye mobilitetsprojekter blev støttestøttet. Et af disse projekter tilsigter oprettelse af et netværk for studentermobilitet inden for områderne europæiske studier, miljøret, social velfærd og samfundspolitik. Projektet støtter opbygning og gennemførelse af et nyt bachelorgradsprogram i europæiske studier på Safarik Universitet i Presov (projektets koordinator), konsolidering af afdelingen for socialt arbejde ved det samme universitet og spredning af viden inden for økologi- og miljøret på Zvolens Tekniske Universitet gennem efteruddannelse af personale og udvikling af nyt undervisningsmateriale.

Der blev givet præference til projekter inden for følgende emneområder:

- ✧ *økonomisk og europæisk integrering inden for følgende områder:*

- makroøkonomi;
- bankvæsen og regnskabsføring;
- turist- og restaurationsbranchen;
- regionalplanlægning.

Dette emneområde er blevet dækket af 4 nyligt godkendte projekter (et JEP i hvert under-område). Et af disse projekter tilsigter, for eksempel, etablering af et kandidatsuddannelsescenter for regnskabsføring i små og mellemstore virksomheder på Kollegiet for Virksomhedsledelse ved Comenius Universitet i Bratislava, som dækker kandidatuddannelse (fjerde- og femteårs studier) i regnskabsføring inden for SMV. Praktisk forberedelse er en obligatorisk del af den akademiske grad. Projektet tilsigter derudover udvikling af et Konsultationscenter på Comenius Universitet, som tilbyder tjenesteydelser til erhvervslivet (dette projekt hører ind under prioritetsmålsætningen for fremme af universitet/virksomhedssamarbejde).

- ✧ *Retsvidenskab inden for følgende områder:*

- europæisk ret og sammenlignende ret;
- miljøret.

Dette område er blevet dækket af 2 nyligt godkendte projekter, begge inden for europæisk ret. Et af disse projekter tilsigter etablering af et center for kurser i europæisk ret, der fokuserer på international og europæisk ret på Fakultetet for Jura ved Comenius Universitet i Bratislava med henblik på at tilbyde uddannelse/videreuddannelse for specialister og universitetslærere. Der vil blive udviklet nye undervisningsplaner for europæisk ret for jurastuderende og Ph.D.-studerende samt deltagere fra andre emneområder. Safarik Universitet i Kosice er også involveret i dette JEP.

✧ *Samfundsvidenskaber inden for følgende områder:*

- europæiske studier (1 godkendt projekt);
- social velfærd og samfundspolitik;
- ledelse inden for sundhedspleje (1 godkendt projekt).

Dette område er blevet dækket af 2 nyligt godkendte projekter. Et af disse projekter tilsigter etablering af et 1-årigt fuldtids-Ph.D. i europæiske studier på Istropolitana Akademiet i Bratislava. Kurset afholdes på engelsk for en målgruppe af 25 studenter og dækker følgende studieområder: europæisk kultur og samfundshistorie og europæisk integrering og samarbejde.

✧ *Miljøbeskyttelse inden for følgende områder:*

- behandling af fast og flydende affald;
- spildfri forbrændingsteknologi.

Dette område er blevet dækket af 4 nyligt godkendte projekter inklusive 3 JEP'er inden for affaldsbehandling og 1 inden for generel miljøbeskyttelse. Et af disse projekter tilsigter udvikling af en kortvarig akademisk grad (tre år) inden for miljøvidenskab, sikkerheds- og affaldsstyring med en modulstruktur, der inkluderer et meritssystem med studiepoint, som gennemføres på Fakultetet for Materialelære og Teknologi på Det Slovakiske Tekniske Universitet i Trnava. Den akademiske grad lægger særlig vægt på miljøbiologi og -kemi, ledelse, lovbestemte og sociale emner, moderne videnskabelige metoder med hensyn til databehandling, overvågnings- og fejlmeldingsmetoder (dette projekt hører ind under prioritetsmålsætningerne for introduktion af kortvarig universitetsuddannelse, introduktion af et pointsystem og oprettelse af modulstrukturerede akademiske grader).

✧ *Introduktion af moderne teknologier inden for følgende områder:*

- EF standardiseringer inden for kvalitetskontrol;
- transportlogistik;
- levnedsmiddelvidenskab.

Dette område er blevet dækket af 2 nyligt godkendte projekter, begge to inden for transport-logistik. Et af disse projekter tilsigter introduktion af nye kurser inden for området af transportudformning og planlægning, transportprognose og optimering af kandidat- og Ph.D.-undervisningsplaner ved fakultetet for Ledelsesstudier på Universitetet for Transport og Kommunikation i Zilina. Derudover tilsigter projektet oprettelse af et uddannelsescenter og et laboratorium, hvor der afholdes kurser i transport-logistik for universitetspersonale og specialister, samt for de nyligt indførte kurser for studerende.

Der blev givet præference til projekter, i hvilke koordinatoren og/eller kontrahenten befinder sig i Den Slovakiske Republik. 80% af de nyligt godkendte projekter med slovakisk deltagelse er koordinerede af slovakiske institutioner, og 73% har slovakiske kontrahenter.

Alle slovakiske prioriteter er blevet dækket af de nyligt godkendte projekter, både hvad angår de strukturelle forudsætninger (f.eks. udvikling af universitet/virksomhedssamarbejde) og målfagområderne. I flere tilfælde dækker nyligt godkendte slovakiske projekter mere end et prioritetsområde.

III. 10.4. Geografisk fordeling af igangværende JEP'er i Den Slovakiske Republik i 1994/95

25 slovakiske institutioner, fordelt på 11 forskellige byer, er involverede i igangværende JEP'er i 1994/95. 9 af disse institutioner (36%) ligger i Bratislava. Kosice, Nitra og Zilina er de andre byer, bortset fra hovedstaden, hvor igangværende JEP'er bedst repræsenteret.

III. 11. SLOVENIEN

III. 11.1. Budget

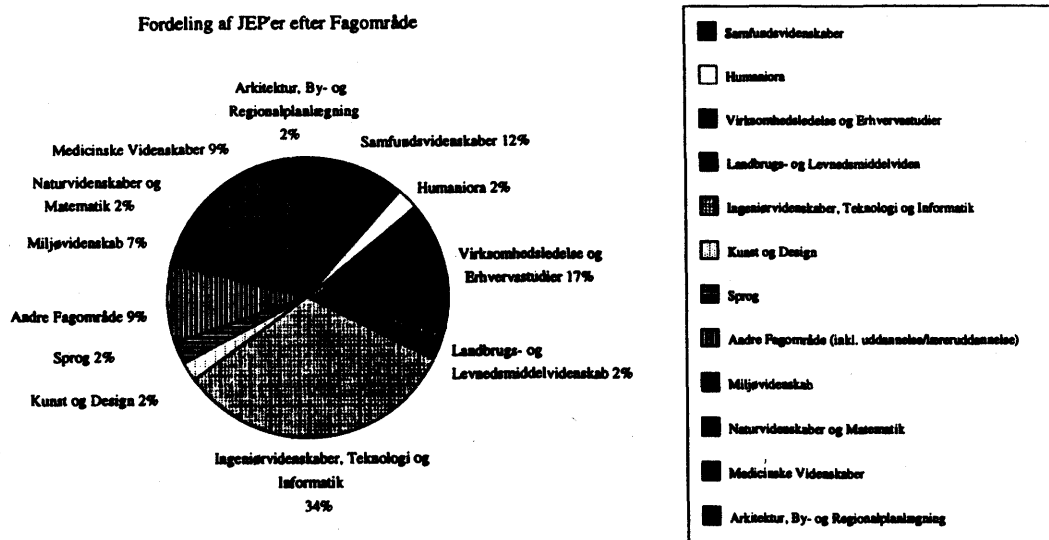
Slovenien har deltaget i Tempus-programmet siden 1991/92, først som del af Den Jugoslaviske Føderale Stat og siden det akademiske år 1992/93 som en uafhængig stat. I slutningen af 1993/94 havde Slovenien fået tildelt en total-investering i programmet på 6,57 MECU.

III. 11.2. Projekter

I slutningen af 1993/94 var der blevet tildelt støtte til den slovenske deltagelse i 20 Fælleseuropæiske Projekter, 5 Supplerende Aktiviteter og 9 Ungdomsudvekslingsprojekter, mens der var blevet tildelt 217 Individuelle Mobilitetsstipendier til rejser mellem videregående uddannelsesinstitutioner i Slovenien og EF.

III. 11.2.1. Emneområder

Den samlede fordeling af Fælleseuropæiske Projekter inden for de forskellige fagområder er som følger:

III. 11.2.2. Perspektiver for 1994/95

I udvælgelsesrunden fuldstændt i juni 1994, blev der tildelt støtte til 5 nye fælleseuropæiske projekter og 44 Individuelle Mobilitetsstipendier til rejser mellem videregående uddannelsesinstitutioner i Slovenien og EF. (den første af to IMG udvælgelsesrunder for 1994/95). To Supplerende Aktiviteter og ét Ungdomsudvekslingsprojekt fik støtte i juni 1994, (den første af to udvælgelsesrunder for det akademiske år 1994/95).

III. 11.3. Bemærkninger til de slovenske prioriteter i projekter godkendt for 1994/95

Følgende emneområder blev præsenteret som slovenske prioriteter for 1994/95 JEP-udvælgelsen:

✦ **Ledelse og økonomi inden for følgende områder:**

- bankvæsen og offentlig økonomi;
- etablering af kortvarige kurser i turisme i kystområder.

Dette område er blevet dækket af 2 nyligt godkendte projekter. Et af disse projekter tilsligter omstrukturering af Finansafdelingen på Ljubljana Universitet gennem udvikling af undervisningsplaner i bankvæsen og offentlig økonomi inden for specialiseringsområder på det 4-årige kandidatniveau og på det 2-årige kandidatniveau. De andre projekter tilsligter udvikling af et nyt overordnet skolecenter for gæstfrihed og turisme, omstrukturering af Søfarts- og Trafikkollegiet i Portoroz, udvikling af deltidsprogrammer for videregående uddannelse og efteruddannelse af personer, der arbejder inden for turistsektoren.

- ✦ *Udvikling af kortvarige kurser i grafisk teknologi.*

Der er ikke blevet ydet støtte til nye projekter inden for dette område.

- ✧ *Samfundsvidenskaber i området inden for udvikling af undervisningsplaner og "in-service" uddannelse i offentlig administration.*

Dette område er blevet dækket af 1 nyligt godkendt projekt, som tilsigter introduktion af nye undervisningsplaner i offentlig administration på Ljubljana Universitet med veluddannet personale, der starter på universitetsniveau, og udvikling af et system af kurser for "in-service" og "på-job" uddannelse for tjenestemænd og administratorer.

✧ *Udvikling af universiteters kapacitet til at udbyde efteruddannelses- og ajourføringskurser for skolelærere for de ældste skoleklasser.*

Der er ikke blevet ydet støtte til projekter inden for dette område.

✦ *Moderne europæiske sprog inden for området tolkning og oversættelse.*

Dette område er blevet dækket af 1 nyligt godkendt projekt. Projekt tilsligter oprettelse af en ny afdeling ved Fakultetet for Kunst på Ljubljana Universitet, samt et Center for Oversættelse og Tolkning med et program, der skal begynde i 1997/98 med engelsk, tysk, fransk, italiensk og spansk.

✧ **Europæisk ret**

Dette område er blevet dækket af et nyligt godkendt projekt, som tilsigter omstrukturering af kursur i europæisk ret på Ljubljana og Maribor universiteterne med udvikling af et Mastergrads kursus i europæisk ret og oprettelsen af en International Sommerskole i europæisk ret.

5 ud af 7 slovenske prioriteter er blevet dækket af nyligt godkendte JEP'er, eftersom kun 5 nye projekter kunne støttestøttes på grundlag af det slovenske nationalbudget for 1994/95. I de resterende to prioritetsskemaer var de indkomne ansøgninger af en utilstrækkelig kvalitet.

III. 11.4. Geografisk fordeling af igangværende JEP'er i Slovenien i 1994/95

14 slovenske institutioner, fordelt på 6 forskellige byer, er involverede i igangværende JEP'er i 1994/95. 9 af disse institutioner (64,3%) ligger i Ljubljana (Sloveniens hovedstad). Maribor, Kranj, Domzale, Izola og Portoroz er de andre byer, som er repræsenteret i igangværende JEP'er.

IV. HOVEDÆNDRINGER OG UDVIKLING I TEMPUS 1990 - 1994

IV. 1. SAMMENHÆNGEN I PHARE-PROGRAMMET

De erfaringer og den viden, der var opnået gennem Fællesskabsprogrammerne på uddannelses- og efteruddannelsesområdet, særligt ERASMUS og COMETT, dannede grundlag for oprettelsen af Tempus i 1990. Uddannelsesområdet blev defineret som eet af hovedområderne for samarbejdet med de nye demokratier i Central- og Østeuropa, og man følte, at de positive resultater, der var opnået inden for mellemuniversitært samarbejde, studentermobilitet og erhvervsliv/universitetssamarbejde i EU, med fordel kunne danne grundlaget for et venskabsprogram, der skulle virke som et umiddelbart svar på identificerede uddannelsesbehov i Central- og Østeuropa.

Derfor var hovedformålet med Tempus, som det fremgår af art. 4 i Rådsbeslutningen af 17 maj 1990, helt fra starten at bidrage til en omstrukturering af uddannelsessystemet i de berørte lande (til at begynde med Polen og Ungarn) især gennem stipendier til udvekslinger og mobilitet for både studenter og universitetslærere.

Denne sammenhæng og disse formål har derfor været hovedudviklingen i Tempus siden 1990. Med årene har man indset - i det mindste så længe Tempus finansieres af Phare budgettet, der støtter økonomisk og sociale reformer i partnerlandene - at reformhandlingerne inden for videregående uddannelser i Central- og Østeuropæiske lande ikke kan betragtes isoleret eller som et venskabsprogram i tilknytning til Fællesskabsprogrammerne, men nødvendigvis må betragtes som en vigtig hjælpeforanstaltning til sociale, økonomiske og politiske reformprogrammer. For Tempus-programmets vedkommende har dette betydet, at man skulle definere strategiske reformmålsætninger for hvert af de implicerede lande snarere end at finansiere samarbejds- og mobilitetsprogrammer som et mål i sig selv.

Denne vigtige ændring i formålsparagraffen er beskrevet i Rådsbeslutningen fra 1993 vedrørende Tempus II, som indeholder retningslinjerne for perioden 1994 - 1998. Teksten henviser klart og tydeligt til den centrale rolle, som udviklingen af højere uddannelser har i den samlede reformproces. Det fremgår endvidere, at Tempus' formål er *at fremme udviklingen af de højere uddannelsessystemer i partnerlandene, som en vigtig del af de overordnede målsætninger og retningslinjer for Phare og Tacis programmerne i sammenhæng med økonomisk og social reform.*

Som et resultat heraf er de specifikke målsætninger ikke længere fremme af udveksling og mobilitet, men at give støtte til:

- ♦ udarbejdelse og revision af undervisningsplaner inden for prioritetsområder;
- ♦ omlægning af strukturer og institutioner inden for de videregående uddannelser samt forvaltningen heraf;
- ♦ udviklingen af praktisk betonedede uddannelser med henblik på at imødekomme specifikke behov under den økonomiske reform, navnlig gennem bedre og udvidede forbindelser til erhvervslivet.

Denne ændring i målsætningen og den tættere tilknytning til Phare har også afstedkommet en anden og mindre synlig forskel, nemlig, at Tempus ikke som ERASMUS, har udviklet sig til et program rettet mod de store masser af universiteter især i EU-landene. Givet et anseeligt engagement, der er nødvendigt for alle involverede parter for at opfylde målsætningerne og opnå resultater ofte under meget vanskelige forhold, tiltrækker Tempus-programmet i stadigt stigende grad de universiteter og fakulteter, der har truffet en bevidst beslutning om at have samarbejde med Central- og Østeuropa som et af deres egne strategiske mål.

IV. 1.1. Udvikling af nationale prioriteter for støtte

Udviklingen af de nationale støtteprioriteter er blevet bedre i takt med at nationale strategier for implementering har udviklet sig inden for Phares rammer. Kvalitet vedbliver at være et hovedkriterie for godkendelse af projekter, men et ansøgerlands specifikke reformbehov og dets strategier til at imødegå disse gives nu langt større vægt ved udvælgelsesprocessen.

Under denne proces er et vigtigt aspekt af Tempus blevet ændret, men uden at miste det særegne for programmet og andre uddannelses- og efteruddannelsesprogrammer i EU. Bottom-up-metoden er bibeholdt, hvor ansøgninger indsendes efter årlige indkaldelser, men i løbet af de sidste to år, er der tilføjet et 'top-down' element, hvorved ansøgere anmodes om ikke blot at koncentrere sig om den akademiske interesse de deler med deres samarbejdspartner, men også at indsende projekter, der bidrager til en overordnet national strategi af nye reformer. Støtteprioriterede områder defineres af de nationale myndigheder i hvert partnerland i samråd med Europakommissionen og udgives i Vejledning for Ansøgere. Ansøgninger, der ikke falder inden for én af disse nøje definerede prioriteter kommer ikke i betragtning.

En nærmere redegørelse af prioriteter inden for Tempus støtten findes i afsnit IV.2.2. nedenfor.

IV. 2. SAMARBEJDSFORMER

IV. 2.1. Udvikling i Fælleseuropæiske Projekter (JEP)-konceptet

I tråd med formålsændringen beskrevet ovenfor, er Fælleseuropæiske Projekter (JEP) - instrumentet, der blev introduceret i 1990 for at etablere et netværk, hvorved man kunne udvikle højere uddannelse som det sker i partnerlande - også blevet ændret noget gennem årene (selvom den grundlæggende idé med mindst to Fælleskabsinstitutioner og ét universitet fra mindst et Central- eller Østeuropæisk land forbliver uændret).

Først og fremmest skelnes der mellem strukturelle JEP'er (langt de fleste) og mobilitets JEP'er. Hvad angår strukturelle JEP'er, lægges der nu i modsætning til tidligere, langt større vægt på identificeringen af målsætninger og klare, præcise formuleringer om resultater, og i denne sammenhæng på en aktivitetsbeskrivelse og de ressourcer, der er nødvendige for at nå de beskrevne mål i en given periode. Samtidig er det uhyre vigtigt, at ansvarlige for den centrale styring af programmet giver råd og vejledning til projektkoordinatorerne og -kontrahenterne gennem hele projektets levetid, for om muligt at øge resultaterne og projektets endelige indvirkning på nationalt niveau.

Mobilitetsprojekter sigter mod såvel en etablering af et netværk til organisering af studentermobilitet som mod støtte af studentermobilitet i sig selv. Man håber med erfaringerne fra disse projekter, at institutionerne på et senere tidspunkt vil være i stand til at deltage i samarbejdsprogrammer inden for EU.

IV. 2.2. Sammenhæng mellem JEP'er og udviklingen af videregående uddannelser i partnerlande ved hjælp af prioriteter

For at Tempus kan medvirke på en mere effektiv måde til en strukturreformproces, som beskrevet ovenfor, skal projektbeskrivelser og aktiviteter opfylde bestemte prioriteter, bestemt af hvert enkelt partnerland, for at opfylde bevillingskravene.

Nedenfor er anført prioriteter og målsætninger, som bør være opfyldt i ansøgningerne til Tempus. De kan beskrives som følger:

- ♦ prioritet af projekter, der fremmer strukturelle ændringer og reformer, som for eksempel indførelsen af flerfaglige studier, der involverer samarbejde mellem flere fakulteter og institutter inden for samme institution eller udviklingen af nye undervisningsstrukturer, især kortere bachelor-grader og Ph.D. kurser, der kvalificerer til arbejdsmarkedets ændrede behov;
- ♦ prioritet af projekter inden for bestemte akademiske fagområder, for eksempel virksomhedsledelse og økonomi, og især finansiering, bankvæsen og privatisering, eller områder i direkte tilknytning til Phare reformprogrammet, såsom landbrug, medicinske studier, offentlig forvaltning osv.. Endelig prioriteres projekter, der er forbundet med et bredere europæisk samarbejde, såsom jura og europæiske studier;
- ♦ præference til projekter, der indeholder visse karakteristiske træk, så som fremme af samarbejdet mellem flere institutioner inden for samme land eller projekter styret lokalt frem for af EU-partnere, vil blive særligt begunstigede.

Forhåbentlig medfører disse ændringer, at Tempus kan udvikle sig fra at være et hjælpeprogram, der tidligere hovedsageligt gav individuelle stipendier til professorer og institutter, til et nyttigt bistandsprojekt, der støtter udviklingen af universiteter i partnerlandene, og på en sammenhængende måde skaber strategier for hvert lands videregående uddannelser.

IV. 2.3. Mindre støtte til regionale JEP'er

Som et resultat af den skærpede interesse for nationale prioriteter, er der sket et drastisk fald i antallet af regionale projekter, dvs. projekter, der involverer mere end ét partnerland. Problemer med at udforme projektbeskrivelser, der opfylder flere landes prioriteter på samme tid, er indlysende. Det forudsætter, at projektet repræsenterer en meget høj prioritetsgrad for alle de implicerede lande. Det er dog muligt at opnå støtte hertil under det såkaldte flerlande Phare.

Det skal dog samtidig understreges, at der ikke ud fra eksisterende projektrapporter eller projektbesøg gives noget vidnesbyrd om, at store regionale projekter har været blandt de mest vellykkede Tempus-projekter. De har ofte vist sig at fungere som en række bilaterale projekter, der arbejder sideløbende, og ikke som et projekt, der behandler et problem ud fra et samlet regionalt synspunkt. I mange tilfælde manglede projekterne fokusering, hvorfor det ofte har været svært at bestemme værdien af dem.

Et regionalt element af en anden karakter bliver stadig mere og mere interessant for en række forskellige lande, idet man tilskynder et samarbejde mellem flere universiteter inden for samme projekt. Dette er derfor et vigtigt udvælgelseskræter for JEP projekter i mange lande.

IV. 2.4. Understregning af resultaternes levedygtighed og spredningseffekten med hensyn til Fælleseuropæiske Netværk (JEN'er)

Med det formål at få det bedste resultat ud af de hidtil investerede ressourcer i Tempus projekter introduceredes Det Fælleseuropæiske Netværk i 1993, der gav en yderligere begrænset støtte på 2 år til det mest vellykkede projekt, der havde afsluttet sin første tre-årige støtteperiode. Hovedformålet med JEN-programmet er følgende:

- ♦ at fastholde de opnåede resultater fra en treårig støtteperiode, og herved sikre det største udbytte af den investerede finansielle støtte og de opnåede resultater;
- ♦ at opmuntre til en spredning af resultaterne fra de mest vellykkede projekter, især på nationalt niveau i de implicerede partnerlande.

Der bliver generelt set lagt meget stor vægt på vigtigheden af spredning af projektresultaterne, især på nationalt niveau. Dette belyses nærmere i afsnittet om Supplerende Aktiviteter (jf. IV.2.6).

IV. 2.5. Ændringer i tilskudsordningen for Individuelle Mobilitetsstipendier

Den mest iøjefaldende udvikling siden 1990 på dette område er, at studentermobilitetsstipendier er fjernet fra Tempus-programmet (med undtagelse af Fælleseuropæiske Projekter), og at man kun koncentrerer sig om mobilitet af undervisningspersonale. Denne ændring kan igen forklares med nødvendigheden af at anvende de begrænsede ressourcer til projekter, der har størst mulighed for at medvirke til varige strukturændringer i partnerlandene. Det skal i tilknytning hertil nævnes, at målet med at støtte projekter, der har en klar indre europæisk værdi foretrakkes frem for bilateral studentermobilitet mellem et medlemsland og et partnerland.

I overensstemmelse med ændringerne henimod nationale politikker for Tempus, har nogle partnerlande også udviklet prioriteter for Individuelle Mobilitetsstipendier. Det er interessant at bemærke, hvor vigtig disse Individuelle Mobilitetsstipendier er blevet for små lande med begrænset Tempus-budget og derfor meget få Fælleseuropæiske Projekter. En strategisk anvendelse af stipendierne betyder, at vigtige fagområder og universiteter og fakulteter alligevel kan modtage en eller anden form for Tempus-støtte.

Hertil skal nævnes, at et område, der er værd at se nærmere på i fremtiden, er en mere målrettet anvendelse af disse Individuelle Mobilitetsstipendier, for at inddrage de personalegrupper/institutter/fakulteter, der endnu ikke deltager i internationale sammenhænge.

IV. 2.6. Ændringer i støtteordningen for Supplerende Aktiviteter

Supplerende Aktiviteter, der oprindeligt var baseret på ERASMUS-modellen og skulle støtte udvidelsen af universitetssammenslutninger til Central- og Østeuropa, publikationer, studier og undersøgelser, er blevet fuldstændig ændret for at understøtte Tempus' overordnede mål, og for at give supplerende udvidet støtte i tilskud til den overordnede projektstøtte for at maksimere resultater på mellemlangt sigt. På nuværende tidspunkt findes der tre hovedstøttemuligheder:

- ♦ støtte til universiteter og fakulteter til at udvikle og styrke muligheden for strategisk planlægning og institutudvikling på universitets- eller fakultetsniveau, f.eks. inden for områder som personaleudvikling, kvalitetsstyring, projektformulering, administration, personaleledelse, oprettelsen af internationale kontorer osv.;
- ♦ støtte udbredelsen af Tempus-resultater, især på nationalt niveau, inden for særlige fagområder eller sektorer;
- ♦ støtte de nationale myndigheder i partnerlandene med at udvikle strategier for højere uddannelser på nærmere definerede områder, for eksempel med henvisning til integrering af forskningsinstitutter i universiteterne, eller med at oprette et nationalt videregående uddannelsesakkrediteringscenter osv.

IV. 3. PROJEKT-IMPLEMENTERING

Endelig har der, sideløbende med ændringerne i programmernes målsætning og støttemulighederne, været en række forhåbentlig tilsvarende ændringer i projekt-gennemførelsen. Det er især interessant at nævne følgende aspekter:

IV. 3.1. Skridt mod øget ansvar for projektkoordinering og kontrahering for partnerlandene

I løbet af de sidste få år er det blevet gjort muligt at overføre ansvaret for projektledelsen, hvis projektparterne ønsker det: først og fremmest for alle landes vedkommende hvad angår projektkoordinering (akademisk ledelse); dernæst - med hensyn til kontrahentansvaret for de landes vedkommende, hvor banksystemet tillader dette (finansiell ledelse). Dette skal beslattes af parterne i fællesskab i ethvert potentielt projekt, men for flere partnerlande er det et vigtigt aspekt, der bør inddrages i projektudvælgelsen. På denne måde håber man så godt som muligt at sikre, at projekterne svarer til partnerlandets behov og endelig at overføre erfaringen med projektledelse fra universitetslærere fra EU-universiteter til kolleger i partnerlandene. Endelig bemærkes det, at omkostningerne forbundet med projektstyringen udført af et partnerland er langt mindre end hvis udført af EU.

IV. 3.2. Indførelse af flerårig støtte

Fra starten af Tempus II - dvs. fra det akademiske år 1994/95 og frem - vil succesrige kontrahenter modtage en treårig kontrakt på deres Fælleseuropæiske Projekter, i stedet for at skulle være afhængige af årlige kontraktfornyelser ofte med forsinkelser til følge. Projekterne vil fortsat blive fulgt op gennem hele perioden og planlægningen af budgetrevisionen i starten af hvert nyt år vil stadig være vigtig, men man håber hermed at skabe større fleksibilitet inden for større, klarere projektrammer.

Igennem de sidste fire år, er der sket fundamentale ændringer inden for Tempus, hvad angår programmålsætninger, støtteordninger og den praktiske gennemførelse. Forhåbentlig vil programmet blive ved med at udvikle sig i fremtiden, i overensstemmelse med de begunstigede landes behov, og således bidrage til en udvikling af de højere uddannelser inden for hvert enkelt lands nationale rammer.

BILAG 1

TEMPUS PUBLIKATIONER

Tempus publikationer, der er udkommet i perioden 1. august 1993 - 31. juli 1994:

1. Tempus (Phare) Vejledning for ansøgere 1993/94, på 9 sprog, der giver alle oplysninger vedrørende programmet, dets målsætninger og udvælgelseskriterier, sammen med ansøgningsskemaer til de forskellige aktiviteter.

DA	Katalog nr 11 16 CY-79-93-695-DA-C	ISBN: 92-826-6132-6
DE	Katalog nr 11 16 CY-79-93-695-DE-C	ISBN: 92-826-6133-4
EN	Katalog nr 11 16 CY-79-93-695-EN-C	ISBN: 92-826-6135-0
ES	Katalog nr 11 16 CY-79-93-695-ES-C	ISBN: 92-826-6131-8
FR	Katalog nr 11 16 CY-79-93-695-FR-C	ISBN: 92-826-6136-9
GR	Katalog nr 11 16 CY-79-93-695-GR-C	ISBN: 92-826-6134-2
IT	Katalog nr 11 16 CY-79-93-695-IT-C	ISBN: 92-826-6137-7
NL	Katalog nr 11 16 CY-79-93-695-NL-C	ISBN: 92-826-6138-5
PT	Katalog nr 11 16 CY-79-93-695-PT-C	ISBN: 92-826-6139-3

2. Vejledning for Tempus (Phare) Ungdomsaktiviteter, det akademiske år 1994/95, på 9 sprog, der giver oplysninger vedrørende denne del af Tempus programmet, sammen med et ansøgningsskema.

DA	Katalog nr 11 16 CY-79-93-704-DA-C	ISBN: 92-826-6150-4
DE	Katalog nr 11 16 CY-79-93-704-DE-C	ISBN: 92-826-6151-2
EN	Katalog nr 11 16 CY-79-93-704-EN-C	ISBN: 92-826-6153-9
ES	Katalog nr 11 16 CY-79-93-704-ES-C	ISBN: 92-826-6149-0
FR	Katalog nr 11 16 CY-79-93-704-FR-C	ISBN: 92-826-6154-7
GR	Katalog nr 11 16 CY-79-93-704-GR-C	ISBN: 92-826-6152-0
IT	Katalog nr 11 16 CY-79-93-704-IT-C	ISBN: 92-826-6155-5
NL	Katalog nr 11 16 CY-79-93-704-NL-C	ISBN: 92-826-6156-3
PT	Katalog nr 11 16 CY-79-93-704-PT-C	ISBN: 92-826-6157-1

3. Tempus (Phare) pilotprojekter i Polen, perioden 1. juni 1994 til 31. december 1995, på 4 sprog (tysk, engelsk, fransk, italiensk), med oplysninger om denne særlige aktivitet i Tempus programmet, sammen med et ansøgningsskema.

Katalog nr ingen

ISBN: ingen

4. Tempus (Phare) Kompendium for 1993/94, på engelsk (forord på tysk, engelsk, fransk), der giver oplysninger om alle igangværende JEP'er og supplerende aktiviteter, med index.

EN Katalog nr 11 16 CY-80-93-678-EN-C

ISBN: 92-826-6670-0

5. Tempus (Phare) Årsberetning 1992/93, på 9 sprog.

DA	Katalog nr 11 16 CY-82-93-133-DA-C	ISBN: 92-826-7156-9
DE	Katalog nr 11 16 CY-82-93-133-DE-C	ISBN: 92-826-7157-7
EN	Katalog nr 11 16 CY-82-93-133-EN-C	ISBN: 92-826-7159-3
ES	Katalog nr 11 16 CY-82-93-133-ES-C	ISBN: 92-826-7155-0
FR	Katalog nr 11 16 CY-82-93-133-FR-C	ISBN: 92-826-7160-7
GR	Katalog nr 11 16 CY-82-93-133-GR-C	ISBN: 92-826-7158-5
IT	Katalog nr 11 16 CY-82-93-133-IT-C	ISBN: 92-826-7161-5
NL	Katalog nr 11 16 CY-82-93-133-NL-C	ISBN: 92-826-7162-3
PT	Katalog nr 11 16 CY-82-93-133-PT-C	ISBN: 92-826-7163-1

6. Tempus (Phare) Program for projektbesøg Årsberetning 1992/93, på 9 sprog.

DA	Katalog nr 11 16 CY-81-93-131-DA-C	ISBN: 92-826-6821-5
DE	Katalog nr 11 16 CY-81-93-131-DE-C	ISBN: 92-826-6822-3
EN	Katalog nr 11 16 CY-81-93-131-EN-C	ISBN: 92-826-6824-X
ES	Katalog nr 11 16 CY-81-93-131-ES-C	ISBN: 92-826-6820-7
FR	Katalog nr 11 16 CY-81-93-131-FR-C	ISBN: 92-826-6825-8
GR	Katalog nr 11 16 CY-81-93-131-GR-C	ISBN: 92-826-6823-1
IT	Katalog nr 11 16 CY-81-93-131-IT-C	ISBN: 92-826-6826-6
NL	Katalog nr 11 16 CY-81-93-131-NL-C	ISBN: 92-826-6827-4
PT	Katalog nr 11 16 CY-81-93-131-PT-C	ISBN: 92-826-6828-2

7. Tempus (Takis) Vejledning for ansøgere Præ-JEP'er fasen det akademiske år 1994/95, på 9 sprog.

DA	Katalog nr 11 16 CY-81-93-139-DA-C	ISBN: 92-826-6812-6
DE	Katalog nr 11 16 CY-81-93-139-DE-C	ISBN: 92-826-6813-4
EN	Katalog nr 11 16 CY-81-93-139-EN-C	ISBN: 92-826-6815-0
ES	Katalog nr 11 16 CY-81-93-139-ES-C	ISBN: 92-826-6811-8
FR	Katalog nr 11 16 CY-81-93-139-FR-C	ISBN: 92-826-6816-9
GR	Katalog nr 11 16 CY-81-93-139-GR-C	ISBN: 92-826-6814-2
IT	Katalog nr 11 16 CY-81-93-139-IT-C	ISBN: 92-826-6817-7
NL	Katalog nr 11 16 CY-81-93-139-NL-C	ISBN: 92-826-6818-5
PT	Katalog nr 11 16 CY-81-93-139-PT-C	ISBN: 92-826-6819-3

8. Tempus (Takis) kompendium for 1993/94 (på engelsk), der giver oplysninger om alle igangværende Præ-JEP'er, med index.

Katalog nr ingen

ISBN: ingen

9. Tempus brochure, på 9 sprog, kort omtale af programmet.

Katalog nr ingen

ISBN: ingen

BILAG 2

STATISTISK OVERSIGHT

JEP FORDELING PÅ FAGOMRÅDE		Støttede projekter (nye og fornyede projekter)	
Fagområde		Antal	%
100: Humanoria		13	2,8
200: Samfundsvidenskaber		46	9,9
300: Management og Erhvervsstudier		78	16,8
400: Naturvidenskaber og Matematik		24	5,1
500: Anvendte videnskaber og Teknologi		240	51,7
600: Kunst og Design		4	1,0
700: Sprog		19	4,1
800: Andre Fagområde		29	6,3
900: JEP+ Fagområder		11	2,3
Ialt		464	100

SAMLET OVERSIGT OVER JEP UDVÆLGELSEN 1994/95

Bevilgede projekter (nye og fornyede projekter)				
	Koordinerende land		Involvering af lande	
		%		%
B	22	4,6	131	28,2
D	25	5,3	223	48,1
DK	12	2,5	68	14,7
E	5	1,0	121	26,1
F	43	9,2	196	42,2
GR	12	2,5	83	17,9
I	18	3,8	145	31,3
IRL	3	0,5	76	16,4
L	0	0,0	1	0,2
NL	18	3,8	132	28,4
P	3	0,5	66	14,2
UK	57	12,2	270	58,2
WE	-	-	-	-
ALB	0	0,0	17	3,7
BG	21	4,4	59	12,7
CZ	21	4,4	41	8,8
EE	5	1,0	19	4,1
H	43	9,2	66	14,2
LT	2	0,4	20	4,3
LV	5	1,1	19	4,1
PL	78	16,8	175	37,7
RO	29	6,3	51	11,0
SLO	17	3,7	24	5,2
SK	18	3,9	33	7,1
A	2	0,8	25	8,6
AUS	0	0,0	0	0,0
CDN	0	0,0	3	0,6
CH	0	0,0	4	0,9
IS	0	0,0	0	0,0
J	0	0,0	0	0,0
N	0	0,0	10	2,2
NZ	0	0,0	0	0,0
S	4	1,7	39	16,7
SF	1	0,4	23	9,9
T	0	0,0	1	0,2
USA	0	0,0	14	3,0
Ialt	464	100,0	2123	100,0

TEMPUS PROGRAMMET: SAMLET OPGØRELSE

Tempus I				Tempus II	
1990	1991	1992	1993	1994	IALT

1. BUDGET:

Ialt Tempus budget (i MECU)	23,16	70,5	98,0	129,15	95,9	416,71
Det nationale indikative program	23,16	55,5	85,5	108,00	95,9	368,06
Regionale midler		15,0	12,5	10,25	-	37,75
Andre Phare midler				10,90	-	10,90

* Til finansiering af fler-årige aktiviteter

2. 2. PROJEKTER:

Antal bevilgede Fælleseuropæiske Projekter	153	452	643	504	464	
nationale projekter	118	357	506	414	428	
regionale projekter	35	95	137	90	36	
af hvilke: fornyede		134	403	465	225	
nye	153	318	240	39	239	989
Mobilitetsstrømme inden for Fælleseuropæiske Projekter (nye + fornyede):						93 chfr
Personale: (ialt)	1.308	5.198	9.870	9.518	-*	25.894
fra CØE ¹ til EF	724	3.148	6.014	5.876	-	15.762
fra EF til CØE	584	2.050	3.794	3.436	-	9.864
fra CØE til CØE	-	-	62	206	-	268
Studenter: (ialt)	1.218	3.099	6.407	6.166	-*	16.890
fra CØE til EF	1.033	2.747	5.612	5.253	-	14.645
fra EF til CØE	185	352	786	873	-	2.196
fra CØE til CØE	-	-	9	40	-	49

Antal bevilgede Individuelle Mobilitetsstipendier (hver person kan besøge mere end et land)	1.572	1.657	1.396	2.239	1.369	8.233
Personale: fra EF til CØE	315	280	314	629	162	1.700
fra CØE til EF	489	706	1.082	1.610	1.207	5.094
Studenter: fra EF til CØE	35	34	-	-	-	69
fra CØE til EF	733	637	-	-	-	1.370

Antal bevilgede Supplerende Aktiviteter	40	37	42	19	25	163
--	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	------------

Antal bevilgede Ungdomsaktiviteter	65	66	106	114	93	444
---	-----------	-----------	------------	------------	-----------	------------

¹ CØE = Central- og Østeuropa

* Det fler-årige koncept indebærer, at præcise mobilitets opgørelser ikke er mulige på nuværende tidspunkt.

SAMLET OVERSIGT FOR HVERT STØTTEBERETTIGET LAND

Statistiske Oplysninger for Albanien

Tempus I				Tempus II	
1990	1991	1992	1993	1994	IALT

1. BUDGET:

Ialt Tempus budget (i MECU)			1,25	*4,94	2,4	8,59
Det nationale indikative program			1,20	2,50	2,4	6,10
Regionale midler			0,05	0,04	-	0,09
Andre Phare midler				2,40	-	2,40

* Til finansiering af fler-årige aktiviteter

2. PROJEKTER:

Antal bevilgede Fælleseuropæiske Projekter			9	14	17	
nationale projekter			8	13	17	
regionale projekter			1	1	-	
af hvilke: fornyede			1	9	12	
nye			8	5	5	13
Mobilitetsstrømme inden for Fælleseuropæiske Projekter (nye + fornyede):						
Personale: fra ALB (ialt)						
til EF			47	124		171
til CØE			47	124		171
til ALB (ialt)			-	-		-
fra EF			48	73		121
fra CØE			48	73		121
-			-	-		-
Students: fra ALB (ialt)						
til EF			50	65		115
til CØE			50	65		115
til ALB (ialt)			-	-		-
fra EF			-	6		6
fra CØE			-	6		6
-			-	-		-

Antal bevilgede Individuelle Mobilitetsstipendier (hver person kan besøge mere end et land)			63	163	191	417
Personale: fra EF til ALB			9	37	9	55
fra ALB til EF			54	126	182	362
Studenter: fra EF til ALB			-	-	-	-
fra ALB til EF			-	-	-	-

Antal bevilgede Supplerende Aktiviteter (antal projekter hvor ALB er involveret)			-	4	2	6
--	--	--	----------	----------	----------	----------

Antal bevilgede Ungdomsaktiviteter (antal projekter hvor ALB er involveret)			-	2	-	2
---	--	--	----------	----------	----------	----------

Statistiske Oplysninger for Bulgarien

Tempus I				Tempus II	
1990	1991	1992	1993	1994	IALT

1. BUDGET:

Ialt Tempus budget (i MECU)		6,0	8,92	*15,71	12,0	42,63
Det nationale indikative program		5,0	8,00	15,00	12,0	40,0
Regionale midler		1,0	0,92	0,71	-	2,63
Andre Phare midler				-	-	-

* Til finansiering af fler-årige aktiviteter

2. PROJEKTER:

Antal bevilgede Fælleseuropæiske Projekter		53	86	66	59	
nationale projekter		31	59	49	54	
regionale projekter		22	27	17	5	
af hvilke: fornyede		7	52	66	27	
nye		46	34	-	32	80
<u>Mobilitetsstrømme inden for Fælleseuropæiske Projekter (nye + fornyede):</u>						
Personale: fra BG (ialt)		259	607	620		1,486
til EF		259	607	620		1,486
til CØE		-	-	-		-
til BG (ialt)		150	341	344		835
fra EF		150	341	344		835
fra CØE		-	-	-		-
Studenter: fra BG (ialt)		70	295	321		686
til EF		70	295	321		686
til CØE		-	-	-		-
til BG (ialt)		-	29	57		86
fra EF		-	29	57		86
fra CØE		-	-	-		-

Antal bevilgede Individuelle Mobilitetsstipendier (hver person kan besøge mere end et land)		140	128	296	246	810
Personale: fra EF til BG		16	20	54	19	109
fra BG til EF		102	108	242	155	607
Studenter: fra EF til BG		-	-	-	-	-
fra BG til EF		22	-	-	-	22

Antal bevilgede Supplerende Aktiviteter (antal projekter hvor BG er involveret)		19	12	4	7	42
--	--	-----------	-----------	----------	----------	-----------

Antal bevilgede Ungdomsaktiviteter (antal projekter hvor BG er involveret)		7	12	9	7	35
---	--	----------	-----------	----------	----------	-----------

Statistiske Oplysninger for Den Tjekkiske Republik²

Tempus I				Tempus II	
1990	1991	1992	1993	1994	IALT

1. BUDGET:

Ialt Tempus budget (i MECU)				•10,94	5,5	16,44
Det nationale indikative program				8,00	5,5	13,50
Regionale midler				2,94		2,94
Andre Phare midler						

* Til finansiering af fler-årige aktiviteter

2. PROJEKTER:

Antal bevilgede Fælleseuropæiske Projekter				81	41	
nationale projekter				26	23	
regionale projekter				55	18	
af hvilke: fornyede				81	26	
nye				-	15	-
<u>Mobilitetsstrømme inden for Fælleseuropæiske Projekter (nye + fornyede):</u>						
Personale: fra CZ (ialt)				691		691
til EF				671		671
til CØE				20		20
til CZ (ialt)				428		428
fra EF				417		417
fra CØE				11		11
Studenter: fra CZ (ialt)				612		612
til EF				608		608
til CØE				4		4
til CZ (ialt)				130		130
fra EF				126		126
fra CØE				4		4

Antal bevilgede Individuelle Mobilitetsstipendier (hver person kan besøge mere end et land)				240	83	323
Personale: fra EF til CZ				89	29	118
fra CZ til EF				151	54	205
Studenter: fra EF til CZ				-	-	-
fra CZ til EF				-	-	-

Antal bevilgede Supplerende Aktiviteter (antal projekter hvor CZ er unvolveret)				3	8	11
---	--	--	--	----------	----------	-----------

Antal bevilgede Ungdomsaktiviteter (antal projekter hvor CZ er unvolveret)				15	9	24
--	--	--	--	-----------	----------	-----------

² for 1990-1992 se statistiske oplysninger for Tjekkioslovakiet

Statistiske Oplysninger for Den Slovakiske Republik³

Tempus I				Tempus II	
1990	1991	1992	1993	1994	IALT

1. BUDGET:

Ialt Tempus budget (i MECU)				6,18	5,0	11,18
Det nationale indikative program				5,00	5,0	10,00
Regionale midler				1,18	-	1,18
Andre Phare midler				-	-	-

* Til finansiering af fler-årige aktiviteter

2. PROJEKTER:

Antal bevilgede Fælleseuropæiske Projekter				46	33	
nationale projekter				12	19	
regionale projekter				34	14	
af hvilke: fornyede				44	18	
nye				2	15	2
<u>Mobilitetsstrømme inden for Fælleseuropæiske Projekter (nye + fornyede):</u>						
Personale: fra SK (ialt)				365		365
til EF				351		351
til CØE				14		14
til SK (ialt)				226		226
fra EF				210		210
fra CØE				16		16
Studenter: fra SK (ialt)				292		292
til EF				289		289
til CØE				3		3
til SK (ialt)				41		41
fra EF				36		36
fra CØE				5		5

Antal bevilgede Individuelle Mobilitetsstipendier (hver person kan besøge mere end et land)				136	73	209
Personale: fra EF til SK				41	9	50
fra SK til EF				95	64	159
Studenter: fra EF til SK				-	-	-
fra SK til EF				-	-	-

Antal bevilgede Supplerende Aktiviteter (antal projekter hvor SK er uninvolveret)				2	4	6
--	--	--	--	----------	----------	----------

Antal bevilgede Ungdomsaktiviteter (antal projekter hvor SK er uninvolveret)				10	6	16
---	--	--	--	-----------	----------	-----------

³ for 1990-1992 se statistiske oplysninger for Tjekkioslovakiet

Statistiske Oplysninger for Forhenværende Tjekkoslavakiet

Tempus I				Tempus II	
1990	1991	1992	1993	1994	IALT

1. BUDGET:

Ialt Tempus budget (i MECU)	3,7	12,8	18,46			34,96
Det nationale indikative program	3,7	9,0	15,00			27,70
Regionale midler		3,8	3,46			7,26
Andre Phare midler						-

2. PROJEKTER:

Antal bevilgede Fælleseuropæiske Projekter	39	124	163			
nationale projekter	39	57	70			
regionale projekter	-	67	93			
af hvilke: fornyede		50	125			
nye	39	74	38			145
Mobilitetsstrømme inden for Fælleseuropæiske Projekter (nye + fornyede):						
Personale: fra CS (ialt)	141	636	1.192			1.969
til EF	141	636	1.181			1.958
til CØE	-	-	11			11
til CS (ialt)	119	405	660			1.184
fra EF	119	405	649			1.173
fra CØE	-	-	11			11
Studenter: fra CS (ialt)	154	500	980			1.634
til EF	154	500	979			1.633
til CØE	-	-	1			1
til CS (ialt)	28	70	167			265
fra EF	28	70	165			263
fra CØE	-	-	2			2

Antal bevilgede Individuelle Mobilitetsstipendier (hver person kan besøge mere end et land)	287	452	269			1.008
Personale: fra EF til CS	58	70	78			206
fra CS til EF	175	222	191			588
Studenter: fra EF til CS	1	16	-			17
fra CS til EF	53	144	-			197

Antal bevilgede Supplerende Aktiviteter (antal projekter hvor CS er uninvolveret)	24	21	8			53
---	-----------	-----------	----------	--	--	-----------

Antal bevilgede Ungdomsaktiviteter (antal projekter hvor CS er uninvolveret)	14	22	12			48
--	-----------	-----------	-----------	--	--	-----------

Statistiske Oplysninger for Estland

Tempus I				Tempus II	
1990	1991	1992	1993	1994	IALT

1. BUDGET:

Ialt Tempus budget (i MECU)			1,01	3,62	1,5	6,13
Det nationale indikative program			1,00	1,50	1,5	4,00
Regionale midler			0,01	0,02	-	0,03
Andre Phare midler				2,10	-	2,10

* Til finansiering af fler-årige aktiviteter

2. PROJEKTER:

Antal bevilgede Fælleseuropæiske Projekter			8	17	19	
nationale projekter			6	11	15	
regionale projekter			2	6	4	
af hvilke: fornyede			-	11	6	
nye			8	6	13	14
<u>Mobilitetsstrømme inden for Fælleseuropæiske Projekter (nye + fornyede):</u>						
Personale: fra EE (ialt)			57	67		124
til EF			57	62		119
til CØE			-	5		5
til EE (ialt)			33	65		98
fra EF			33	56		89
fra CØE			-	9		9
Studenter: fra EE (ialt)			36	63		99
til EF			36	63		99
til CØE			-	-		-
til EE (ialt)			1	8		9
fra EF			1	8		9
fra CØE			-	-		-

Antal bevilgede Individuelle Mobilitetsstipendier (hver person kan besøge mere end et land)			43	113	62	218
Personale: fra EF til EE			10	20	5	35
fra EE til EF			33	93	57	183
Studenter: fra EF til EE			-	-	-	-
fra EE til EF			-	-	-	-

Antal bevilgede Supplerende Aktiviteter (antal projekter hvor EE er unvolveret)			3	1	2	6
--	--	--	---	---	---	---

Antal bevilgede Ungdomsaktiviteter (antal projekter hvor EE er unvolveret)			-	4	2	6
---	--	--	---	---	---	---

Statistiske Oplysninger for Ungarn

Tempus I				Tempus II	
1990	1991	1992	1993	1994	IALT

1. BUDGET:

Ialt Tempus budget (i MECU)	6,2	16,1	19,27	18,33	16,00	75,9
Det nationale indikative program	6,2	12,0	16,00	16,0	16,00	66,2
Regionale midler		4,1	3,27	2,33	-	9,7
Andre Phare midler				-	-	-

* Til finansiering af fler-årige aktiviteter

2. PROJEKTER:

Antal bevilgede Fælleseuropæiske Projekter	63	161	179	125	66	
nationale projekter	63	89	91	75	52	
regionale projekter	-	72	88	50	14	
af hvilke: fornyede	-	62	155	107	25	
nye	63	99	24	18	41	245
Mobilitetsstrømme inden for Fælleseuropæiske Projekter (nye + fornyede):						
Personale: fra H (ialt)	224	678	1.115	988		3.005
til EF	224	678	1.103	971		2.976
til CØE	-	-	12	17		29
til H (ialt)	192	455	802	517		1.966
fra EF	192	455	790	496		1.933
fra CØE	-	-	12	21		33
Studenter: fra H (ialt)	403	844	1.419	1.179		3.845
til EF	403	844	1.417	1.178		3.842
til CØE	-	-	2	1		3
til H (ialt)	74	160	232	197		663
fra EF	74	160	230	191		655
fra CØE	-	-	2	6		8

Antal bevilgede Individuelle Mobilitetsstipendier (hver person kan besøge mere end et land)	351	284	125	184	63	1.007
Personale: fra EF til H	124	63	65	82	22	356
fra H til EF	83	77	60	102	41	363
Studenter: fra EF til H	24	5	-	-	-	29
fra H til EF	120	139	-	-	-	259

Antal bevilgede Supplerende Aktiviteter (antal projekter hvor H er uninvolveret)	27	23	16	7	7	80
---	-----------	-----------	-----------	----------	----------	-----------

Antal bevilgede Ungdomsaktiviteter (antal projekter hvor H er uninvolveret)	32	17	13	13	13	88
--	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Statistiske Oplysninger for Litauen

Tempus I				Tempus II	
1990	1991	1992	1993	1994	IALT

1. BUDGET:

Ialt Tempus budget (i MECU)			1,5	*5,2	2,0	8,7
Det nationale indikative program			1,5	2,5	2,0	6,0
Regionale midler			-	-	-	-
Andre Phare midler				2,7	-	2,7

* Til finansiering af fler-årige aktiviteter

2. PROJEKTER:

Antal bevilgede Fælleseuropæiske Projekter			11	16	20	
nationale projekter			7	11	14	
regionale projekter			4	5	6	
af hvilke: fornyede			-	11	15	
nye			11	5	5	21
<u>Mobilitetsstrømme inden for Fælleseuropæiske Projekter (nye + fornyede):</u>						
Personale: fra LT (ialt)			83	142		225
til EF			83	133		216
til CØE			-	9		9
til LT (ialt)			36	96		132
fra EF			36	90		126
fra CØE			-	6		6
Studenter: fra LT (ialt)			65	89		154
til EF			65	89		154
til CØE			-	-		-
til LT (ialt)			11	19		30
fra EF			11	19		30
fra CØE			-	-		-

Antal bevilgede Individuelle Mobilitetsstipendier (hver person kan besøge mere end et land)			34	113	46	193
Personale: fra EF til LT			12	45	4	61
fra LT til EF			22	68	42	132
Studenter: fra EF til LT			-	-	-	-
fra LT til EF			-	-	-	-

Antal bevilgede Supplerende Aktiviteter (antal projekter hvor LT er uninvolveret)			3	4	4	11
--	--	--	---	---	---	----

Antal bevilgede Ungdomsaktiviteter (antal projekter hvor LT er uninvolveret)			3	8	4	15
---	--	--	---	---	---	----

Statistiske Oplysninger for Letland

Tempus I				Tempus II	
1990	1991	1992	1993	1994	IALT

1. BUDGET:

Ialt Tempus budget (i MECU)			1,5	4,7	2,0	8,2
Det nationale indikative program			1,5	2,0	2,0	5,5
Regionale midler			-	-	-	-
Andre Phare midler				2,7	-	2,7

* Til finansiering af fler-årige aktiviteter

2. PROJEKTER:

Antal bevilgede Fælleseuropæiske Projekter			11	15	19	
nationale projekter			7	9	13	
regionale projekter			4	6	6	
af hvilke: fornyede			-	9	13	
nye			11	6	6	23
<u>Mobilitetsstrømme inden for Fælleseuropæiske Projekter (nye + fornyede):</u>						
Personale: fra LV			95	124		219
til EF			95	116		211
til CØE			-	8		8
til LV			45	95		140
fra EF			45	89		134
fra CØE			-	6		6
Studenter: fra LV			52	138		190
til EF			52	138		190
til CØE			-	-		-
til LV			-	40		40
fra EF			-	40		40
fra CØE			-	-		-

Antal bevilgede Individuelle Mobilitetsstipendier (hver person kan besøge mere end et land)			43	96	75	214
Personale: fra EF til LV			14	31	4	49
fra LV til EF			29	65	71	165
Studenter: fra EF til LV			-	-	-	-
fra LV til EF			-	-	-	-

Antal bevilgede Supplerende Aktiviteter (antal projekter hvor LV er unvolveret)			-	2	14	90
--	--	--	---	---	----	----

Antal bevilgede Ungdomsaktiviteter (antal projekter hvor LV er unvolveret)			5	7	58	229
---	--	--	---	---	----	-----

Statistiske Oplysninger for Polen

Tempus I				Tempus II	
1990	1991	1992	1993	1994	IALT

1. BUDGET:

Ialt Tempus budget (i MECU)	12,4	18,1	29,51	+37,52	35,0	132,53
Det nationale indikative program	12,4	13,5	26,00	35,00	35,0	121,90
Regionale midler		4,6	3,51	2,52	-	10,63
Andre Phare midler				-	-	-

* Til finansiering af fler-årige aktiviteter

2. PROJEKTER:

Antal bevilgede Fælleseuropæiske Projekter	85	144	245	155	175	
nationale projekter	85	76	150	105	154	
regionale projekter	-	68	95	50	21	
af hvilke: fornyede	-	82	145	154	84	
nye	85	62	100	1	91	339
Mobilitetsstrømme inden for Fælleseuropæiske Projekter (nye + fornyede):						
Personale: fra PL (ialt)	326	786	1.724	1.557		4.393
til EF	326	786	1.719	1.536		4.367
til CØE	-	-	5	21		26
til PL (ialt)	256	550	1.178	958		2.942
fra EF	256	550	1.173	931		2.910
fra CØE	-	-	5	27		32
Studenter: fra PL (ialt)	467	879	1.764	1.506		4.616
til EF	467	879	1.763	1.496		4.605
til CØE	-	-	1	10		11
til PL (ialt)	58	53	251	265		627
fra EF	58	53	250	261		622
fra CØE	-	-	1	4		5

Antal bevilgede Individuelle Mobilitetsstipendier (hver person kan besøge mere end et land)	884	444	323	539	339	2.529
Personale: fra EF til PL	124	97	69	142	32	464
fra PL til EF	199	114	254	397	307	1.271
Studenter: fra EF til PL	10	9	-	-	-	19
fra PL til EF	551	224	-	-	-	775

Antal bevilgede Supplerende Aktiviteter (antal projekter hvor PL er uninvolveret)	31	24	19	2	14	90
--	-----------	-----------	-----------	----------	-----------	-----------

Antal bevilgede Ungdomsaktiviteter (antal projekter hvor PL er uninvolveret)	26	20	66	59	58	229
---	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	------------

Statistiske Oplysninger for Rumænien

Tempus I				Tempus II	
1990	1991	1992	1993	1994	IALT

1. BUDGET:

Ialt Tempus budget (i MECU)		10,2	13,32	•18,23	12,0	53,75
Det nationale indikative program		10,0	13,00	18,00	12,0	53,00
Regionale midler		0,2	0,32	0,23	-	0,75
Andre Phare midler				-	-	-

* Til finansiering af fler-årige aktiviteter

2. PROJEKTER:

Antal bevilgede Fælleseuropæiske Projekter		69	104	87	51	
nationale projekter		62	85	78	49	
regionale projekter		7	19	9	2	
af hvilke: fornyede		6	73	87	27	
nye		63	31	-	24	118
Mobilitetsstrømme inden for Fælleseuropæiske Projekter (nye + fornyede):						
Personale: fra RO						
til EF		498	901	1.045		2.444
til CØE		498	901	1.041		2.440
til RO		-	-	4		4
fra EF		287	575	575		1.437
fra CØE		287	575	575		1.437
fra RO		-	-	-		-
Studenter: fra RO		316	817	842		1.975
til EF		316	817	842		1.975
til CØE		-	-	-		-
til RO		57	84	91		232
fra EF		57	84	91		232
fra CØE		-	-	-		-

Antal bevilgede Individuelle Mobilitetsstipendier (hver person kan besøge mere end et land)		182	273	237	192	884
Personale: fra EF til RO		16	31	64	30	131
fra RO til EF		95	242	173	162	672
Studenter: fra EF til RO		1	-	-	-	1
fra RO til EF		70	-	-	-	70

Antal bevilgede Supplerende Aktiviteter (antal projekter hvor RO er uninvolveret)		18	11	3	9	41
--	--	-----------	-----------	----------	----------	-----------

Antal bevilgede Ungdomsaktiviteter (antal projekter hvor RO er uninvolveret)		10	18	16	9	53
---	--	-----------	-----------	-----------	----------	-----------

Statistiske Oplysninger for Slovenien

Tempus I				Tempus II	
1990	1991	1992	1993	1994	IALT

1. BUDGET:

Ialt Tempus budget (i MECU)			2,81	*3,76	2,50	9,07
Det nationale indikative program			2,30	2,50	2,50	7,30
Regionale midler			0,51	0,26	-	0,77
Andre Phare midler				1,00	-	1,00

* Til finansiering af fler-årige aktiviteter

2. PROJEKTER:

Antal bevilgede Fælleseuropæiske Projekter			44	38	24	
nationale projekter			24	25	18	
regionale projekter			20	13	6	
af hvilke: fornyede			24	38	19	
nye			20	-	5	25
Mobilitetsstrømme inden for Fælleseuropæiske Projekter (nye + fornyede):						
Personale: fra SLO			225	256		481
til EF			221	251		472
til CØE			4	5		9
til SLO			106	162		268
fra EF			104	155		259
fra CØE			2	7		9
Studenter: fra SLO			138	166		304
til EF			138	164		302
til CØE			-	2		2
til SLO			16	39		55
fra EF			16	38		54
fra CØE			-	1		1

Antal bevilgede Individuelle Mobilitetsstipendier (hver person kan besøge mere end et land)			95	122	81	298
Personale: fra EF til SLO			6	24	9	39
fra SLO til EF			89	98	72	259
Studenter: fra EF til SLO			-	-	-	-
fra SLO til EF			-	-	-	-

Antal bevilgede Supplerende Aktiviteter (antal projekter hvor SLO er uninvolveret)			3	2	5	10
--	--	--	---	---	---	----

Antal bevilgede Ungdomsaktiviteter (antal projekter hvor SLO er uninvolveret)			4	5	3	12
---	--	--	---	---	---	----

Statistiske Oplysninger for Forhenværende Jugoslavien

Tempus I				Tempus II	
1990	1991	1992	1993	1994	IALT

1. BUDGET:

Ialt Tempus budget (i MECU)		7,3				7,3
Det nationale indikative program		6,0				6,0
Regionale midler		1,3				1,3
Andre Phare midler						

2. PROJEKTER:

Antal bevilgede Fælleseuropæiske Projekter		71				
nationale projekter		42				
regionale projekter		29				
af hvilke: fornyede		13				
nye		58				58
<u>Mobilitetsstrømme inden for Fælleseuropæiske Projekter (nye + fornyede):</u>						
Personale: fra YU						
til EF		291				291
til CØE		291				291
til YU		-				-
fra EF		203				203
fra CØE		203				203
-		-				-
Studenter: fra YU						
til EF		138				138
til CØE		138				138
til YU		-				-
fra EF		12				12
fra CØE		12				12
-		-				-

Antal bevilgede Individuelle Mobilitetsstipendier (hver person kan besøge mere end et land)		155				155
Personale: fra EF til YU		18				18
fra YU til EF		96				96
Studenter: fra EF til YU		3				3
fra YU til EF		38				38

Antal bevilgede Supplerende Aktiviteter (antal projekter hvor YU er uninvolveret)		19				19
---	--	-----------	--	--	--	-----------

Antal bevilgede Ungdomsaktiviteter (antal projekter hvor YU er uninvolveret)		5				5
--	--	----------	--	--	--	----------

Statistiske Oplysninger for Forhenværende DDR

Tempus I				Tempus II	
1990	1991	1992	1993	1994	IALT

1. BUDGET:

Ialt Tempus budget (i MECU)	0,9					0,9
Det nationale indikative program	0,9					0,9
Regionale midler						-
Andre Phare midler						-

2. PROJEKTER:

Antal bevilgede Fælleseuropæiske Projekter	12					
nationale projekter	12					
regionale projekter	-					
af hvilke: fornyede	-					-
nye	12					12
<u>Mobilitetsstrømme inden for Fælleseuropæiske Projekter (nye + fornyede):</u>						
Personale: fra DDR	33					33
til EF	33					33
til CØE	-					-
til DDR	17					17
fra EF	17					17
fra CØE	-					-
Studenter: fra DDR	9					9
til EF	9					9
til CØE	-					-
til DDR	25					25
fra EF	25					25
fra CØE	-					-

Antal bevilgede Individuelle Mobilitetsstipendier (hver person kan besøge mere end et land)	50					50
Personale: fra EF til DDR	9					9
fra DDR til EF	32					32
Studenter: fra EF til DDR	-					-
fra DDR til EF	9					9

Antal bevilgede Supplerende Aktiviteter (antal projekter hvor DDR er uninvolveret)	17					17
--	-----------	--	--	--	--	-----------

Antal bevilgede Ungdomsaktiviteter (antal projekter hvor DDR er uninvolveret)	-					-
---	----------	--	--	--	--	----------

Europa-Kommissionen

Tempus (Phare) & (Takis) – Årsberetning – 1.8.1993–31.7.1994

Luxembourg: Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer

1995 – 84 s. – 21,0 x 29,7 cm

ISBN 92-827-0206-5

ISSN 0254-1459

KOM(95) 344 endelig udg.

DOKUMENTER

DA

16 11

Katalognummer : CB-CO-95-374-DA-C

ISBN 92-77-91754-7

Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer
L-2985 Luxembourg

XUUV